

אור ל-ד' סיון – "באשר תלכי אלך" – כינוס נשים, י-ם

סיכום שיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א^א

א. שבוע המלכות – תיקון בת שבע

ערב טוב, אנחנו יומים לפני חג שבועות, "זמן מתן תורתנו", וצריך לקבל את התורה בשמחה ובפנימיות. אז ברוך ה' יש פה שמחה – שהשמחה תטהר את כל הכלים הפנימיים של הנפש, כדי לקבל את התורה בפנימיות.

שבוע המלכות ושבועות – בת שבע ורות

בחג שבועות קוראים מגלת רות, שהיא "אמה של מלכות", ככה חז"ל מכנים אותה. אבל דווקא עכשיו, בימים שלפני חג שבועות, השבוע האחרון שלפני ספירת העומר, ראוי שנדבר על אשתו של דוד המלך, אם שלמה המלך – בת שבע. לפי האר"י יש גם קשר מאד הדוק בין בת שבע לבין רות, שמתוך הדמות של בת שבע אחר כך מגיעים לדמות של רות. אף על פי שלפי סדר הדורות קודם יש את רות ואחר כך את בת שבע, אבל בעבודה של הזמן הזה לפני שבועות, דווקא השבוע האחרון של הספירה – שהוא השבוע של המלכות – שבעת הימים שלו הם ה'בת-שבע'.

בת היא כמו שבת (שנדרש ש-בת, בסוד העין, ש – שלשה גוונים – מסביב לבת, כאשר העיקר היא הבת-עין), וכל אשה היא בסוד השבת, ובפרט בת שבע – ששבע הוא היום השביעי – שיש בשמה גם שבת וגם שבע. כתוב "עד ממחרת השבת השביעת תספרו חמשים יום", שצריך לסיים את השבת השביעית – שהיא "בת שבע"^ב – ואז מגיעים ליום החמשים, שער הנון, קבלת התורה, שהוא כבר הסוד של רות.^ג

משיח בן דוד דווקא מבת שבע

בת שבע קודם היתה נשואה לאוריה החתי, וכולנו יודעים את סיפור המעשה שדוד לקח אותה שלא בכשרות. כל מי שאומר שהיה פה חטא ממש, כמו שמשמע מפשט הכתובים, טועה. אבל בכל אופן היה פה משהו, והיה צריך עליו הרבה כפרה. אף על פי כן, משיח דווקא יוצא מהזיווג הזה של דוד ובת שבע ולא מאשה אחרת מנשות דוד המלך. הבן של בת שבע הוא שלמה המלך והמשיח צריך לצאת גם מדוד וגם משלמה.

יחוס משיח – מדוד ומאחיתפל

לא כולם יודעים שבת שבע היא בת אליעם – שם אבא שלה, כך כתוב – ואותו אליעם הוא מהגבורים של דוד המלך. בפסוק אחר כתוב שאליעם הוא הבן – לא פחות ולא יותר מאשר – של אחיתפל. אותו יועץ, שבתחלה היה יועץ בחסד – היועץ ב-ה הידיעה – של דוד המלך, בסוף היה חלק מהקשר של אבשלום נגד דוד המלך. ה' סבב שבזכות חושי, הרע של דוד, לא קבלו את עצתו לגבי מרד אבשלום. ברגע שלא קבלו את העצה הוא הבין שזה אבוד ואז הוא הלך והתאבד, חנק את עצמו, אותו אחיתפל.

^א נרשם על ידי איתאל גלעדי. לא מוגה.

^ב "השבת השביעת" – אותיות בת שבע, ושאר האותיות, "השבת השביעת" = 720 = 5 פעמים 12 ברבוע, ממוצע כל אות, סוד קדם (12 ברבוע) אותיות פרשת שבת בראשית, "ויכלו וגו'".

^ג יש מקום שהאר"י מסביר שרות היא עטרת היסוד של ז"א ואילו בת שבע היא המלכות העיקרית. לפי זה, בימי ספירת העמר רות היא יום ה-מב, מלכות שביסוד (עטרת היסוד). הסברנו שרות היא יום החמישים, אחרי כל השבוע של בת שבע, אבל יש בחינה שכן לפי הסדר – שרות היא יום ה-מב, עטרת היסוד, יום האחרון של ספירת היסוד, ואז יש את שבוע המלכות של בת שבע. אז בסוף יש שוב את רות, שקוראים מגילת רות – יום החמישים, "תספרו חמשים יום". על פי פשט, רות הגיורת היא בחינת הוד (שהודתה נללכת אחרי נעמי בכל, חוש ההילוך בהוד) ונעשית יהודיה), כמבואר באריכות במ"א, והרי "בינה – שבה חמשים שערים, 'תספרו חמשים יום', ועד לשער הנון שבה – עד הוד אתפשטת", ועל כן רות שייכת בעצם לחג השבועות, יום החמשים של ספירת העומר.

בן כמה הוא היה בשעת מעשה? לפי חז"ל הוא היה רק בן 33 שנים. והיתה לו נכדה בשם בת שבע, והסיפור הזה של מרד אבשלום קרה שבע שנים אחרי המעשה של דוד ובת שבע. כלומר, שבשעת מעשה הסבא היה בן 26 – ככה חז"ל מסבירים לנו – והיא עצמה היתה בת שש סך הכל. היא אפילו לא הגיעה לשבע, לבת שבע. בכל אופן, הסבא של הכלה היה יותר צעיר מהחתן, מדוד המלך בעצמו, בהרבה. בכל אופן, מאד מענין שמשיח לא רק מתייחס לדוד המלך ולרות ובעז – ולמעלה בקדש לפרץ, יהודה, יעקב, יצחק ואברהם אבינו – אלא מצד בת שבע המשיח מתייחס לאחיתפל¹. יש הרבה מה להתבונן בזה².

בת שבע ופרשת בהעלותך

בכל אופן, נאמר עוד משהו שמקשר את השבוע הזה עם בת שבע. בקביעות השנה הזו אנו קוראים בשבוע של חג שבועות, זמן מתן תורתנו, את פרשת בהעלותך, ויש הרבה דברים שהם שבע דווקא בפרשה הזו – החל מהתחלת הפרשה, מנורת הזהב, "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות". כתוב שאחד הסודות של בת שבע שהיא-היא סוד המנורה, "פני המנורה" (פנימיות המנורה³), ויש לה שבעה נרות. צריך שאהרן ידליק את הנרות עד שתהא שלהבת עולה מאליה. בת היא גם לשון שבת, אבל גם לשון לבת אש – אש קדש – "שלהבת עולה מאליה"⁴.

¹ עובד הוא הסבא של דוד ואחיתפל הוא הסבא של בת שבע. שני הסבים, עובד אחיתפל = תורה (אהבה פעמים בטול; פנות המשולש: עובד-אחי-פ-ל, לעד = בו פעמים אהבה, השאר = טל פעמים אהבה, ודוק). ראש משפחת החתן, דוד (במגלת רות) הוא בעז, שביחד עם אחיתפל = משיח צדקנו ("הוי מלך הוי מלך הוי ימלך לעלם ועד"). בעז-רות עובד ישי דוד אחיתפל אליעם בת שבע (יו-וי אותיות) = 2555 = 7 פעמים 365 (שסה, ה פעמים חכמה).

² אחיתפל דוד משיח (ר"ת אדם) = 901 = אורו של משיח = "יפוצו מעינתך חוצה". אחיתפל דוד = "אהיה אשר אהיה" = אמת אמונה וכו'.

³ "פני המנורה" (פנימיות המנורה) בת שבע עולה (כשלהבת העולה מאליה, כמו שיתבאר) להתיחד עם שרש החסדים שבה, נשמת אלישבע אשת אהרן הכהן (אליו נאמר "בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה וגו'") [שבכך הוא מעלה את שלהבת האש-קדש של אשתו, המסמלת עבורו את כנסת ישראל כולה, וכידוע בנוגע לעבודת יום הקדוש, אחת בשנה ("אחת היא יונתי תמתי"), שצריך להיות "וכפר בעדו ובעד ביתו", "ביתו זו אשתו", וד"ל]], והרמז: פני המנורה – מם נון וו ריש הא = אלישבע (פני המנורה – הא מם נון וו ריש הא = אור אור, "יהי אור ויהי אור", אור אין סוף שהוא "מקור חיים" ["כי עמך מקור חיים באורך נראה אור"]. ו"ל שבת שבע עצמה היא "מול פני המנורה" ("מול פני המנורה" ר"ת מפה, וכלשון חז"ל שבאותו יום שהיא הכריזה "יחי אדני המלך דוד לעולם" היא קנחה את עצמה ב-יג מפות), והרמז: "מול פני המנורה" בת שבע = 1296 = 36 ברבוע = 6 בחזקת 4 (להעיר שפרשת בהעלותך היא הפרשה ה-36 בתורה, רמז ל-לו נרות חנוכה כנגד לו צדיקים שבדור שמקבלים כל יום את פני השכינה, "פני המנורה"). לקמן יתבאר שבת שבע היא בת שבע (סוד הגילוי של שע נהורין עילאין של כתר עליון בכתר מלכות) – "מול פני המנורה" בת שבע = 1300 = 50 פעמים הוי"ב"ה (סוד שיר פשוט כפול משולש מרובע – 4 3 2 1 – כל אחד בחזקת 5 [סוד חמשת ממדי הבריאה של ספר יצירה – שלשת ממדי העולם (מקום), ממד השנה (זמן) וממד הנפש ("עמק טוב" ו"עמק רע")], כמבואר סוד זה במ"א).

⁴ שלהבת היא בת שלה בן בת שבע (שהיא בת שבע כנ"ל, וכמו שיתבאר) ויהודה (שהתברך מפי יעקב אבינו "עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים", היינו עד שתהא שלהבת עולה מאליה), וד"ל.

⁵ לקמן יתבאר ש"אשת חיל מי ימצא וגו'" נאמר על ידי שלמה המלך לכבוד אמו בת שבע. והנה, "עד שתהא שלהבת עולה מאליה" = "אשת חיל מי ימצא" בת שבע. ועוד, "שלהבת עולה" (ר"ת שע, שרש בת שבע שהיא בת שבע כנ"ל) אותיות בת שבע לה לה (סוד ע תבות הקידוש של ליל שבת קדש, בחינת בת שבע, המחולקות ל-לה לה לפי כוונת האריז"ל [ב-לה התבות הראשונות, לה התבות של "ויכלו וגו'" יש מצוה להסתכל בשלהבת נרות שבת קדש שהדליקה ה"אשת חיל מי ימצא" (שזה עתה סיימנו לשבחה באמירת "אשת חיל")].

“והיא מתקדשת” – התעוררות יקד-אש

כשהביאו את בת שבע לדוד כתוב “והיא מתקדשת מטמאתה”^ט, שהכוונה שהיא מטהרת, היא טבלה לנדתה. אבל פעם יחידה כאן אומרים שאשה שמטהרת היא מתקדשת. מתקדשת לשון קדש, “קדש מלה בגרמיה” – להיות נבדל בקדושה – וגם לשון אש שלהבת, אש קדש. יקד-אש נוטריקון קדש.

היות שהיא היתה ילדה קטנה בשעת מעשה קשה מאד להאשים אותה, להטיל עליה איזו אשמה או פגם במעשה, לכן תמיד מייחסים את הפגם שהיה לדוד המלך עצמו, דוד מלכא משיחא. בכל אופן, כתוב בקבלה, באר”י, שהיא לא התנגדה. היא היתה צריכה לצעוק. כתוב “במקום שיש חילול ה’ אין חולקים כבוד לרב” ואפילו לא למלך, והיא לא צעקה, לא התנגדה. כתוב עליה רק שהיא מתקדשת מטומאתה – התואר היחיד שכתוב עליה בשעת מעשה.

^ט “והיא מתקדשת מטמאתה” – ין אותיות, רבוע של ד:

א	י	ה	ו
ד	ק	ת	נ
ט	נ	ת	ש
ה	ת	א	נ

הרבוע הפנימי = “אשת חיל מי ימצא” (השורה השלישית – שמתט = “אשת חיל”). הפנות הן אותיות אומה = בן = ד פעמים אחד-אהבה (הממוצע). יחד, שני האלכסונים של הרבוע = מלכות מלכות (האלכסון הא’ = ישמעאל ואילו האלכסון הב’ = ישראל, ודוק). ראשי השורות – ומשמ = דוד בן ישי, סופי השורות – אדטה = חוה (שרש נשמת בת שבע, כמו שיתבאר), יחד = 9 (אדם במספר קטן) פעמים אדם. תן לחכם ויחכם עוד.

נתבונן בארבעת הפסוקים של ‘חטא דוד ובת שבע’ (סוף הפסוק הקודם: “ודוד יושב בירושלם” וולא יצא להלחם עם יואב נגד בני עמון, וזה גרמא בנזקין כמבואר במפרשים, ולפי הסוד אע”פ שדוד יושב בירושלם הוא עדיין לא תקן את בחינת ירושלם, סוד לאה, שכנגד עיקרי המדות של ז”א, וכמו שיתבאר. “ודוד יושב” = הרבוע הכפול של אחד-אהבה (והוא עולה “וישכב” הנאמר בסמוך), “בירושלם” = ג”פ דוד ברבוע] – חטא דוד ובת שבע, ר”ת חדוש (שהרי לא היה ראוי לאותו חטא אלא להורות תשובה ליחיד, היינו ליחיד סגולה, בסוד מה שמישיח אתא לאתבא צדיקיא בתיובתא) = דוד פעמים חן (ר”ת חטאת נעורים שתיקונו על ידי חכמה נסתרה כנודע): “ויהי לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו ויתהלך על גג בית המלך וירא אשה רחצת מעל הגג והאשה טובת מראה מאד. וישלח דוד וידרש לאשה ויאמר הלוא זאת בת שבע בת אליעם אשת אוריה החתי. וישלח דוד מלאכים ויקחה ותבוא אליו וישכב עמה והיא מתקדשת מטמאתה ותשב אל ביתה. ותהר האשה ותשלח לדוד ותאמר הרה אנכי”.

הפעלים: “ויהי... ויקם... ויתהלך... וירא... רחצת” – ע”כ בפסוק הראשון = 1573 = אהבה פעמים 11 ברבוע. “וישלח... וידרש... ויאמר” – ע”כ בפסוק השני = 1131 = אהבה פעמים 87 (“אני הוי”); “וידרש” = 520 = אהבה פעמים 40, “וישלח... ויאמר” = 611 תורה = “ותהר” = אהבה פעמים 47). ע”כ, 8 הפעלים של שני הפסוקים הראשונים = 2704 = 52 (ד”פ אהבה כנ”ל) ברבוע! “וישלח... ויקחה ותבוא... וישכב... מתקדשת” – ע”כ 5 הפעלים הראשונים של הפסוק השלישי = 2480 = 5 פעמים מלכות (הממוצע) = שמות חמשה חומשי תורה (בראשית שמות ויקרא במדבר דברים = 10 פעמים במדבר, אברהם, “וידבר הוי”). 2704 ו-2480 (13 הפעלים הראשונים במעשה, ע”כ גמר המעשה בפועל) = 5184 = 72 (חסד, שם עב וכו’) ברבוע! שארית הפעלים (לאחר גמר המעשה): “ותשב... ותהר... ותשלח [ג”פ 248] ותגד [אלישבע]... ותאמר הרה” = 3333 (3 פעמים 1111, אשה במספר קדמי). בלי “הרה” – “ותשב... ותהר... ותשלח ותגד... ותאמר” (ה”פ ות... דקאי על בת שבע) = 3123 = “הלוא זאת בת שבע בת אליעם אשת אוריה החתי”!

בארבעת הפסוקים יש 21 (משולש 6) 14 (דוד) 14 (דוד) = דוד דוד = כח-יחי = משולש 7, ע”כ 7 ברבוע) 8 תבות, ס”ה 57, “אל הוי” (נאו) תבות, 21 (משולש 6) ועוד 36 (6 ברבוע) תבות, ג”פ חוה, מספר הברית ה-8 (כנגד 8 ימי ברית מילה). יש 224 אותיות (יה ברבוע חסר הנקודה האמצעית, סוד הצמצום, שרש החטא, וד”ל) = דוד פעמים היא.

הגימטריא הכוללת של כל פרשית חטא דוד ובת שבע היא 17102 = 34 (טוב טוב, שם הקדוש בוכו, חילוף אהיה) פעמים 503 (ותשב אל ביתה” = 34 ברבוע, השאר = 34 פעמים 469, מספר התבות ב-34 פסוקי מעשה בראשית, 7 פעמים 67, מספר השבת ה-13). יחד עם כל הכוללים הנ”ל: 1 4 5 7 11 13 17 19 23 29 37 47 59 71 89 107 127 149 173 203 239 281 329 389 461 547 647 771 919 1091 1297 1531 1801 2111 2471 2941 3531 4251 5111 6111 7331 8871 10771 13171 16171 19871 24571 30171 37171 45171 55171 67171 81171 98171 11971 14671 17971 22171 27571 34171 42571 52571 64771 79771 98171 121771 = 17388 = דוד פעמים 1,242, ו צירופי אור (כי טוב).

רמז שראויה בת שבע לדוד מששת ימי בראשית

חז"ל אומרים ש"ראויה היתה בת שבע לדוד מששת ימי בראשית אלא שאכלה פגה", הוא לקח אותה לפני הזמן. אבל היא בת הזוג האמתית שלו. יש אפילו רמז פשוט, יפהפה, שהמלה **בראשית** – המלה הראשונה של התורה – עולה **בת שבע לדוד המלך**. אז ראויה היתה בת שבע לדוד המלך מששת ימי בראשית ממש, מרגע בריאת העולם. כל פעם "בראשית" בתנ"ך היינו "בראשית ממלכת" – ראשית הממלכה של מלך – והמלכות הנצחית בישראל היא מלכות דוד, אז באמת ראוי שיהיה רמז למלכות דוד ב"בראשית" בתחלת התורה, ודווקא לבת שבע שממנה יוצאת מלכות דוד. אז דוד הרגיש בענין, עם כל היצר שהיה במעשה, וגם היא הרגישה זאת.

חטא אדם הראשון ומעשה דוד ובת שבע – סוד התאנה והתואנה

על הסיפור הזה כתוב "אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה". זה פסוק שנאמר על אדם הראשון. האריז"ל אומר שדוד ובת שבע הם בעצם הגלגול העיקרי בתנ"ך של אדם וחווה. חווה ואדם אכלו את הפרי האסור לפני הזמן. אם היו מחכים עד שבת קדש, עד בת-שבע, עד השבת (שהיא היא) השביעית – הפרי הזה היה מותר ואפילו מצוה. אבל גם הם אכלו פג את הפרי.¹

לפי הפשוט, הפרי של החטא הראשון, החטא של אדם וחווה בגן עדן מקדם, הוא תאנה. לכן אחר כך עשו מעלי תאנה חגורות להלביש את עצמם. רק התאנה הסכימה לתת את העלים שלה להם, לחוטאים, אדם וחווה. יש הרבה דעות מזה היה עץ הדעת, אבל הפשוט – כך רש"י מביא בפשוטו של מקרא – היה תאנה. והנה, כותב האריז"ל, שבמשנה – במסכת מעשרות, בסדר זרעים – יש ביטוי של "בת שבע" – "בנות שבע" – והכוונה לסוג של תאנה. המשנה אומרת "היה עושה בלבסים אל יאכל בבנות שבע, בבנות שבע אל יאכל בלבסים". יש שני סוגי עצי תאנים – לבסים ובנות שבע (כל עץ נקרא בת שבע). לבסים הם תאנים גרועות, לא טובות, ובנות שבע הן תאנים לבנות ויפות, תאנים הכי משובחות. כלומר, בת שבע בלשון המשנה היינו עץ תאנה הכי משובח, לבן ויפה. מה המשנה אומרת? יש דין שפועל שעובד אצל מישהו מותר לו לאכול מפרי העץ בו הוא עובד. אז אם הפועל עבד כעת עם הלבסים, התאנים הלא טובות, "אל יאכל מבנות שבע" – אסור לו ללכת ולאכול מהתאנים היפות. אותו דבר בתאנים היפות, לא יאכל מהתאנים הלא טובות, הלבסים. בכל אופן, זה מקור במשנה שבת שבע היא סוג של תאנה. האר"י הקדוש מקשר את זה לפסוק בנוגע לשמשון הגבור, שגם הלך אחרי עיניו² (כמו דוד במעשה דבת שבע – "וירא אשה רחצת מעל הגג וגו'"), אך הכל עלילה מאת הקב"ה – "נורא עלילה על בני אדם" – "כי תאנה הוא מבקש מפלשתים", תאנה לשון תואנה. כלומר, את כל הסיפור הזה הקב"ה סיבב. רק מה? אם היה חטא – החטא היה שלא חכו, לא היתה להם מדת ארך אפים. כמו שכתוב אצלנו באריכות, שעיקר התיקון של כל החטאים – גם בגסות וגם בדקות, וכאן זה בדקות שבדקות כי "כל האומר [כמו שמשמע בפשט]... אינו אלא טועה" – הוא תיקון מדת ארך אפים.

¹ גם רמז לחטא בבראשית: **בראשית** = פג פעמים פג במ"ק (בראשית היינו הרגע הראשון של הבריאה, כאשר הכל בבחינת פג).

² האריז"ל מדבר כאן על קשר בין שמשון לדוד ובת שבע. אבל, מענין לענין, ברור שיש קשר בין שמשון לשלמה – ששניהם התחתנו עם נשים נכריות. שמשון, מילא, הוא עולם התהו לגמרי. אבל שלמה, אפילו שנשא את בת פרעה לשם דיפלומטיה – כך כתוב – לא מצאנו שהתחתן עם אף יהודיה בכלל. פלאי פלאים. רחבעם, הירוש, הוא בן של נעמה העמונית – היחידה שהתגיירה לגמרי כהלכה. כל אלף הנשים הן גויות – מילא שרוצה להעלות את כל הניצוצות, אבל לא מצא אחת יהודיה! איפה ה"אחת היא יונתי תמתי"? אין בדיוק כזו, חוץ מנעמה. בשיר השירים יש את שלמה ושולמית, ושולמית היא ודאי יהודיה, אבל בחייו לא מכירים אותה. שמשון הוא הראשון שלא התחתן עם יהודיה. עליו אמרנו פעם (על פי חז"ל שלא היה מוכן להשתמש עם יהודי לשום דבר, גם לא שישא את מקלו וכיוצא בזה, מרוב יראת הכבוד מפני הניצוץ האלוקי שבכל יהודי) שלא היה מסוגל להתקרב נפשית ליהודיה מרוב קדושתה של בת ישראל – כל כך השפיל את עצמו מפני קדושת ישראל, שדימה לעצמו שאינו ראוי לבת ישראל. אבל חוץ משלמה לא מצאנו עוד מישהו כזה, שעקרונות לא התחתן עם יהודיה אלא רק עם גויות שמגייר (גם על שמשון כתוב שגייר את הפלשתיות). אצל שלמה זה חסרון גדול מאד (חוץ ממה שעבר על דברי תורה "לא ירבה לו נשים") שודאי צריך לחזור בגלגול כדי לתקן אותו.

בכל אופן היה כאן משהו – בשיתוף של דוד ובת שבע – והתיקון שלו הוא מדת ארך אפים (וכידוע "ארך אפים" עולה "[ארץ זבת, רמז לבת שבע] חלב ודבש", "דבש וחלב תחת לשונך", רמז למתן תורה בחג שבועות).

"אחור [אוריה החתי] וקדם [דוד המלך] צרתני"

אמרנו שעל המעשה הזה כתוב "אחור וקדם צרתני ותשת על כפכה". מה שנאמר על אדם הראשון, "ותשת עלי כפכה", שאדם הראשון אומר שאני יציר כפיו של הקב"ה. קודם הוא יצר אותי אחור למעשה בראשית, הסוף של מעשה בראשית, אבל בעצם הנשמה שלי היא קדם – עוד לפני בריאת העולם – ויש עוד הרבה פירושים לקדם. כתוב שכל מה שקשור להשתלשלות המלכות ותיקון המלכות – זה מה שאנחנו רוצים להבין כאן, "בזכות נשים צדקניות תבוא הגאולה" ותיקון המלכות – מתחיל ממצב של אחור, מצב לא מתוקן, מצב שאין הסתכלות של פנים, לא רואים בדיוק את היעד, את הכיוון. מתחיל תהליך של אחור, אבל צריך לסובב אותו, להגיע לפנים, לקדם. "אחור וקדם צרתני" – קודם אחור ואחר כך קדם.

כך כתוב לגבי בת שבע, שקודם היא עצמה היתה בבחינת אחור. הרי כמו שדוד הוא המלכות, כל שכן היא – האשה – היא המלכות (כנסת ישראל). היא עיקר המלכות, אבל קודם היא נמצאת, בהשגחה פרטית, אצל אוריה החתי – כנראה שאביה או סבא שלה שדכו אותו לו. היא נמצאת בידיים של אוריה החתי ורק אחר כך מגיעה לדוד.

הקשר בין אוריה החתי לאוריה הכהן ובין אלישבע (אשת אהרן) לבת שבע

מה תכלית הכוונה בכך שהיא נמצאת אצל אוריה החתי? כתוב שהתפקיד שלו היה לשמור אותה, כמו שקליפה שומרת לפרי. היא משהו יקר מכל יקר, המלכות, האישון-בת-עין, והיא זקוקה לשמירה מעולה. היהודי הזה, אוריה, מופקד לשמור עליה. יש עוד אוריה בתנ"ך, חוץ מאוריה החתי, אוריה הכהן. האריז"ל מגלה לנו שיש קשר בין אוריה החתי – שאינו כהן על פי פשוט – לאוריה הכהן.

אוריה הכהן הוא צאצא של אהרן – כמו כל הכהנים – ולאשתו של אהרן קוראים אלישבע. כמה שאוריה לא מצטייר הכי צדיק שבעולם, ובסוף גם דוד פעל להריגתו, האריז"ל אומר שבתוך אוריה החתי – שדומה לאוריה הכהן – היה ניצוץ גלגול של אהרן הכהן, כמו שלבת שבע יש גלגול וניצוץ של אלישבע. כל הכהנים הם בנים של אלישבע וכל המלכים – מלכי בית דוד – הם צאצאים של בת שבע.

בהמשך הדורות יש עוד אשה של כהן גדול, יהודע כהן גדול, שנקרא יהושבע. אם כן, יש שתי נשים של הכהן הגדול עם שבע – העיקרית היא אלישבע, הראשונה – ויש את בת שבע. האר"י אומר שהנישואין של אהרן ואלישבע היו בתכלית הקדושה, בלי שום פקפוק ושום פגם בכלל. זה לא היה "אחור וקדם". מה שאין כן, הנישואין של דוד ובת שבע היו "אחור וקדם צרתני" (ומשמע בכתבי האריז"ל שהיות שלקח אותה פגה המצב הלא-מתוקן נמשך גם הלאה, בכל חיי הנישואין).

התקדמות דוד ובת שבע מאדם וחווה – הודאת דוד בחטאו

דווקא דוד הוא הגלגול של אדם הראשון, ושוב – דוד ובת שבע באו לתקן, ולא תקנו לגמרי את חטא אדם הראשון (אלא אפילו הוסיפו לחטוא, אבל עשו תשובה). בכל אופן, יש איזו התקדמות מהחטא המקורי, החטא של האכילה מעץ הדעת, לחטא של דוד ובת שבע – שבחטא הראשון אדם הראשון התחמק, "האשה אשר נתתה עמדי היא נתנה לי מן העץ ואכל", וכאן, כאשר נתן הנביא ספר לדוד את המשל של כבשת הרש ובסוף אמר לדוד "אתה האיש", הוא מיד הרים ידים ואמר "חטאתי להוי'", "אני אשם"³⁷.

ברגע שהוא הודה והתוודה, ולא בוש, נתן אמר לו בשם ה' – "גם הוי' העביר חטאתך לא תמות". על אדם הראשון כתוב "ביום אכלך ממנו מות תמות", שתי מיתות. כאן דוד פסק את הדין על אותו אחד במשל של כבשת הרש, שהוא בן מות, ואף על פי כן, ברגע שהוא הודה – לא כמו אדם הראשון, וזו גדולתו, הוא משבט יהודה (שהודה ולא בוש) – התגובה של ה' היא "הוי' העביר חטאתך לא תמות".

³⁷ אני אשם = בת (בת שבע), ר"ת בעל(ת) תשובה.

פטירת הבן הראשון של דוד ובת שבע

בכל אופן, הוא פסק על עצמו שצריך לשלם ארבעתיים, ובאמת קרו לו ארבעה אסונות בעקבות המעשה שמכונה חטא דוד ובת שבע. הראשון שבהם היה, שהרי היא נכנסה להריון, ומיד היא הרגישה שהיא הרה ומיד שלחה לדוד להודיע לו, ודוד עשה כל טצדקי שבעולם כדי לכסות, אבל זה לא עזר לו, ולכן בסוף הוא גרם למיתת הבעל. מה קרה עם אותו הריון? נולד בסוף בן.

זה גם מעניין מאד, שלא היתה שום הו"א של הפלה – זה מאמר מוסגר. הרי לכאורה בשביל דוד המלך הפלה היתה מצילה את המצב לגמרי בשבילו – הרי ההריון נודע מיד ולכאורה היה בקלות אפשר לעשות הפלה – אבל אין שום הו"א של הדבר הזה בכלל.

מה היה בסוף? הבן נולד, אבל היות שדוד המלך פסק על עצמו את הדין שצריך לשלם ארבעתיים, אז הילד נעשה חולה אנוש. דוד צם והתחנן לה' שיציל את הילד, ישב על הרצפה, לא אכל. בסוף, כאשר הילד מת, הוא מיד קם והתרחץ. כששאלו אותו למה הוא מתנהג ככה הוא אמר שאני הולך אליו והוא לא יבוא יותר אלי – אין לי יותר מה להתאבל (אחר כך, יש הרבה פלפול והרבה פרטים שלא נזכיר כאן מה היה לגבי שלמה, שדוד היה צריך לנחם אותה כדי שהיא תסכים בכלל – כתוב שהיא רצתה לפרוש מדוד והוא שכנע אותה, ואז היא השביעה אותו שבנה ימלוך אחריו, כדלקמן).

הבן הראשון – נשמת משיח ומתגלגל בנחמיה

בכל אופן, יש גם סיפור מאד מיוחד שרבינו חיים ויטאל, התלמיד המובהק של האר"י הקדוש, כותב בספר החזיונות שלו שפעם אחת הוא חלם את רבו האר"י בא אליו, והאר"י שאל אותו האם הוא יודע מי הבן הראשון של דוד ובת שבע, הילד שמת? למה דוד כל כך התאבל ונסה לפעול שלא ימות? בתוך החלום רבי חיים ויטאל אומר לאר"י הקדוש שאינו יודע, והאר"י אמר לו שאם אותו ילד היה חי הוא ממש היה נשמת משיח, יותר משלמה המלך שנולד אחריו.

אחר כך הוא התגלגל, חזר שוב לעולם הזה, כנחמיה התרשתא בן חכליה – החבר של עזרא בתחלת תקופת בית שני. נחמיה שבנה את חומות ירושלים. הילד הזה שמת הוא נחמיה (כתוב שדוד נחם את בת שבע על מות הילד) ונחמיה הוא נשמה משיחית מאד.

יש בזה רמז יפה ביותר. השם המלא, התואר המלא שלו, הוא נחמיה התרשתא בן חכליה. הוא היה שר המשקים של ממשלת פרס, והתירו לו לצורך תפקידו וקרבתו למלכות לנגוע ביין נסך, לכן קוראים לו התרשתא. **נחמיה התרשתא בן חכליה**. יש פה ארבע מילים, ואם עושים את הגימטריא ומחלקים לארבעה – הערך הממוצע – מקבלים **דוד בן ישי**. על פי פשוט, נחמיה הוא צאצא של דוד המלך, מבית דוד, ראוי למלוך. עזרא הוא לא מבית דוד, הוא כהן – הוא מאלישבע – אבל נחמיה הוא מבת שבע.

דוד היה צריך להמתין עוד שבע שנים (ואז המקדש היה נצח)

שוב, האר"י אומר שאלישבע מתוקנת, כולה פנים, כולה חסד מלכתחילה. אבל בת שבע היא "אחור וקדם" – קודם היא צריכה להיות אצל אוריה החתי ותפקידו לשמור עליה. מה שדוד "אכלה פגה" – ביטוי של אכילת תאנה, כי בת שבע היא שם של תאנה כנ"ל – הוא כי לא הבין שאוריה היה צריך לשמור על בת שבע עוד שבע שנים. הוא הקדים את בת שבע בשבע שנים.

אם היה נותן לאוריה לשמור עליה עוד שבע שנים הכל היה מתוקן, ואז בדרך של היתר גמור היא היתה מגיעה אליו והיה נולד משיח ממש, והיה בית מקדש נצחי ולא בית מקדש של "על אפי ועל חמתי היתה לי העיר הזאת ונהבית הזה" – שבאותו יום ששלמה המלך חנך את המקדש שבנה במשך שבע שנים הוא נשא את בת פרעה (ההיפך מבת שבע, אם שלמה, ובסוד "וחברון שבע שנים נבנתה לפני צען מצרים"). על החטא הזה, של שלמה המלך, ה' אמר שהעיר הזאת והבית הזה נבנו על אפי ועל חמתי – כלומר, שכבר היה מיועד לחורבן מהרגע הראשון, הגם שהחזיק מעמד 410 שנים.

פעולה למען המלכות באריכות אפים – שלשת ימי הגבלת אורות דתהו בכלים דתיקון

למה אנחנו חותרים כאן? מה התכל'ס של כל הענין הזה? אנחנו במצב בארץ שהמלכות – שוב, בת שבע היא המלכות, ושוב, אנחנו בשבוע של תיקון המלכות בספירת העמר – נמצאת לא בידים האמתיות שלה. המלכות נמצאת אצל מישהו אחר, שלא ראוי למלכות, והבעלים האמתיים רואה את המלכות וחושק בה, רוצה את המלכות עכשיו, משיח עכשיו. אבל אומרים לו – ארך אפים. צריך לפעול למען המלכות בארך אפים.

כעת אנחנו בתוך שלשת הימים האחרונים של חג שבועות, שקוראים להם שלשת ימי הגבלה. מהם ימי הגבלה? הפסוק בתורה אומר "פן יהרסו אל הוי' לראות ונפל ממנו רב", "אל יהרסו לעלות אל הוי' פן יפרץ בם" – שני פסוקים ממש לפני מתן תורה. כתוב בחסידות – במיוחד רבי נחמן מסביר זאת – שיש יצר הרע של התלהבות יתר. אמרנו שבת שבע היא אש קדש, התלהבות, שלהבת-יה, אבל יכולה להיות גם התלהבות יתר להתקרב לה' (או לצדיק).

יש מי שרוצה להתקרב לה', אבל כתוב דווקא בימים האלה "פן יהרסו", "אל יהרסו לעלות". איך הרבי אומר זאת? צריך את האורות המרובים – ההתלהבות העצומה – להגביל בכלים (אלה שלשת ימי הגבלה – כנגד חיצוניות הכלי, אמצעיות הכלי ופנימיות הכלי). כלים הם גם ארך אפים, לחכות עד שמגיע הזמן המיועד האמתי, שאז המלכות ננסרת וחוזרת פנים בפנים בלשון הקבלה. "אחור וקדם"³ – קודם אחור ואחר כך קדם.

גם אנחנו בדיוק במצב הזה, שבת שבע היום נמצאת עדיין אצל אוריה החתי. כבר מתאהבים בה, בבת שבע, ורוצים אותה, ואפילו בת שבע עצמה מרגישה שבאמת היא לא שייכת לאוריה – זה לא הבעל האמתי שלה. הבעל האמתי הוא דוד המלך. אבל יש קבלת התורה, בתורה יש הלכות, יש מותר ויש אסור, ויש שלשת ימי הגבלה לפני מתן תורה.

מציאות פרטית של בת שבע ביד אוריה

כמו שהדבר נכון ביחס לכלל – שבת שבע, המלכות, נמצאת אצל אוריה, שלא שייכת אליו – יש גם באופן פרטי מציאות כזו. יש הרבה אנשים ונשים שנמצאים אצל איזה אוריה בהשקפות ודעות, יכול להיות (והרבה פעמים כך) בעולם הדתי גופא, בשיטה החינוכית שבה גדלו.

דברנו כעת בעיקר על הענין באופן כללי-מופשט – כבר לא בת, אשה מסוימת, אלא המלכות המופשטת (שהבת יכולה להזדהות אתה, אבל לא ממש היא). אבל יש גם אנשים ממש, ששבויים בתוך השקפת עולם שאינה דוד אלא אוריה או משהו אחר. צריך שדוד ימצא אותם והם ימצאו את דוד, ובכזו הזמן האמתי בת שבע תשתחרר מאוריה. גם שם, יכול להיות שאוריה שומר עליה מפני יניקת החיצונים עד שיבוא ה"עת דודים" (אנחנו עדיין בתהא שנת עת דודים – הזמן כבר הגיע... – שדווקא היא שנת בת שבע).

עוד סודות בת שבע בפרשת בהעלותך

שוב, מוסר ההשכל הוא שצריך לשמור את ההתלהבות "עד שתהא שלהבת עולה מאליה" (אם השלהבת קופצת יותר מדי מהפתילה הנר נכבה). שוב, זו בדיוק פרשת שבוע, פרשת בהעלותך.

יש עוד הרבה דברים בפרשה הזו של שבע, של בת שבע: בפרשה הזו התורה מתחלקת, מחמשה חומשי תורה היא נעשית שבעה ספרים. על זה נאמר "חצבה עמודיה שבעה". יש פרשיה קטנה של שני פסוקים, 85 אותיות, בתוך פרשת בהעלותך – "ויהי בנסע הארץ ויאמר משה" – שיש סימניות (ג הפוכה לפני ו-ג הפוכה אחרי) שמחלקות אותה לספר בפני עצמו. ממילא כל חומש במדבר לפני "ויהי בנסע" נחשב ספר, ואחרי שני הפסוקים נחשב ספר, ושני הפסוקים הם ספר – סך הכל יש שבעה ספרים במקום חמשה חומשי תורה, "חצבה עמודיה שבעה", סוד בת שבע. יש עוד כמה וכמה תופעות של שבע דווקא בפרשה הזו, שבשנה הזו היא הפרשה של מתן תורה.

³ "אחור וקדם" = שסה, סיבוב שלם של שסה ימות שנת החמה, סוד תחלת פרק חטא דוד וכת שבע – "ויהי לתשובת השנה לעת צאת המלאכים".

בת (שבע) – בעל תשובה ו"בצדקה תכונני"

עוד נקודה: בת אצלנו תמיד רומז לבעל תשובה או בעלת תשובה⁷⁷. מה ששבוע המלכות הוא הקדמה למתן תורה הוא השבוע של בת שבע, שבוע של תשובה על חטא דוד ובת שבע⁷⁸. אלישבע היא בחינת צדיקים וצדיקות ובת שבע היא בעלת תשובה. לכן צריך לקרב בעלות תשובה, ורצינו לקשר זאת למבצע של שיעורים לבנות רחוקות – עיקר מבצע בת שבע, להגיע לבנות שתפוסות עדיין בידי אוריה החתי ולסובב אותן, לעזור להן לחפש את הדוד. יש רמז שמובא בספה"ק לגבי בת שבע, ש-בת ר"ת "בצדקה תכונני" (ובפרט יש כאן ודאי שייכות מיוחדת לצדקה שנועדה לכינון ההתיישבות בארץ ישראל – צדקה של עזרה בבניה בכלל, ובפרט עזרה למי שהרסו לו את הבית). יש גימטריא (שלא כתובה שם) ש"בצדקה תכונני" בגימטריא שלהבת – אחד מפירושי בת (של בת שבע) הוא "שלהבת עולה מאליה" (של שבעת הנרות) בפרשת שבוע. הווארט הוא שההתעוררות של הבת לדוד, לזיווג הקדוש השלה, ה"מתקדשת" שלה, היא דווקא על ידי מעשי חסד. למה? כי חסד הוא "זכר חסדו", וכאשר בת עושה חסד – כמו "תורת חסד על לשונה", "תורה על מנת ללמד", לקרב רחוקות – זה מעורר את התשוקה שלה לבעלה האמתי, בחינת הזכר שבה. עוד יותר מוסבר שזה מעורר אצלה את הבינה היתרה שיש לה, הבינה היתרה לדעת מי הדוד האמתי, מי ראוי לה מששת ימי בראשית – 'בראשית ממלכת דוד מלכא משיחא'.

ב. תיקון המדות – פרקי אבות

אזכור אחיתפל בפרק "קנין תורה" בפרקי אבות

אחד הדברים בהם אנחנו מתכוננים למתן תורה – במשך כל התקופה של ספירת העמר, בכל שבת ושבת בין פסח לשבועות, לומדים פרקי אבות. לומדים עם הפרק האחרון, שנקרא "קנין תורה", שהוא בעצם ברייתא אבל אותו "שנו חכמים בלשון המשנה" (הוא כמו משנה). קוראים את ששת הפרקים האלה בשש השבתות בין פסח לשבועות (כל שבת היא בת שבע, ובפרט השבת האחרונה כנ"ל). בשבת האחרונה, השבת שמברכת את "זמן מתן תורתנו" – חג השבועות – קראנו את פרק ששי. דווקא הסבא של בת שבע מוזכר בפרק הששי. מי זה הסבא של בת שבע? אמרנו קודם – הוא אחיתפל. כתוב שדוד המלך למד מאחיתפל רק שני דברים ואף על פי כן קראו "רבי אלופי ומיודעי" – נתן לו הרבה כבוד רק כי למד ממנו שני דברים. כל שכן שהדיוט, יהודי פשוט, לומד ממשהו אפילו את אחת צריך לנהוג בו כבוד, ו"אין כבוד אלא תורה, שנאמר 'כבוד חכמים ינחלו'". זה בפרק ששי של פרקי אבות.

שני לימודי דוד מאחיתפל

מה הם שני הדברים שדוד למד מאחיתפל? לא היה ווארט בשידוך של דוד ובת שבע, אבל נעשו אותם מחותנים. הפסוק אומר בפרק נ"ה בתהלים "אשר יחדיו נמתיק סוד בבית אלהים נהלך ברגש". אלו שני הדברים שדוד למד מאחיתפל. כתוב שאחיתפל ראה שדוד לומד תורה לבד – בבית שלו, בחדר שלו, יש לו חדר התבודדות בו הוא יושב לבד ולומד תורה בלילה. הוא אמר לו שכתוב "חרב אל הבדים ונואלו" – שתבוא חרב אל תלמידי חכמים שלומדים "אל הבדים", לבד, צריך ללמוד בחברותא. ולא עוד אלא "ונואלו" – נעשים טפשים מי שלומדים לבד. ידוע שהרבי אמר שיש לכלל הזה גם יוצא מן הכלל. בכל אופן, זו עצת אחיתפל – הדבר הראשון שדוד למד מאחיתפל. הדבר השני, "בבית אלהים נהלך ברגש" – רש"י אומר כמה פירושים לזה. כשנכנסים לבית אלקים – לכל בית כנסת או בית מדרש – צריכים להכנס "ברגש". או רגש של כבוד, רגש של הכנעה – זה פירוש אחד של רש"י. או, כמו

⁷⁷ איהו בעל תשובה איהו בעלת תשובה – שנישאים יחד = 2030 = חן פעמים לה – "תשואות חן חן לה".

⁷⁸ שמצרפים ל-2030 הנ"ל חטא דוד ובת שבע = 2842 = 49 – ימי ספירת העומר, ז פעמים ז – פעמים חן.

"אשר יחדו נמתיק סוד" – שצריכים להמתיק סוד בלמוד לפחות שנים יחד – כאן צריך "ברגש", "ברב עם הדרת מלך". יש עוד פירוש שלישי, שפשוט צריכים להכנס לבית מדרש עם התרגשות, עם התלהבות, במהירות (במרוצה), "רץ לדבר מצוה". אבל, כמו שאמרנו קודם, עם התלהבות שגם מוגבלת בתוך כלים – "פן יפרץ במ", התלהבות לא פורצת יותר מדי, "פן יפרץ [בחזרה] במ".

הצעה לקבלה טובה – לייסד שיעורי פרקי אבות

אמרנו את זה כדי להציע כאן הצעה. צריך לקבל החלטות טובות, וידוע שהמנהג של כל עם ישראל הוא ללמוד פרקי אבות במשך כל שבתות הקיץ, עד ראש השנה, כך שגומרים פרקי אבות כמה וכמה פעמים. הרבי אמר, מאד חזק זאת, שכדאי לעשות שיעורים בפרקי אבות. לכן ההצעה שלנו היא לא רק בשבתות, אלא גם בכל השבוע, אם תהיה פה יזמה טובה של הנשים לייסד שיעורי תורה – ההצעה היא שמאד טוב שהשיעורים האלה יהיו בפרקי אבות. לפרקי אבות יש גם סגולה שהם אולי הדבר הכי טוב בתורה לקרב רחוקים. אין משהו כמו פרקי אבות. לכן, אם רק יש אפשרות, יזמה, לעשות שיעורים לא רק בתוכנו אלא במקומות רחוקים – לפנות לנשים ובנות חדשות, שאין להן רקע בתורה, אם יש קשרים, להכנס לאיזה תיכון לא דתי בתל אביב או איזה מקום ולעשות שם שיעור בפרקי אבות. כמובן, בפרקי אבות אפשר להכניס את כל התורה כולה, אבל אין דבר יותר חזק שיכול לקרב מאשר פרקי אבות. עיקר הווארט שלנו שלקרב היינו להחזיר את כנסת ישראל – בת שבע – ממצב של אחור באחור. להוציא אותה מאחיזת הקליפה ששומרת עליה, כאשר כבר הגיע הזמן (שאז אם לא מוציאים אותה מהר הקליפה כבר מתחילה לחנוק אותה). אין משהו יותר טוב לשם כך מלימוד פרקי אבות.

פרקי אבות – השפעה משבת על ימי שבוע שלאחריו

אם כבר אמרנו את זה, נאמר עוד משהו: רוב הדברים שקשורים לשבת, היות שכל השבוע שלפני השבת מכין לשבת – השבת היא בת-שבע, כל ימי השבוע, ששת ימי החול הם בעצם עבודת הגבר ושבת קדש היא הבת-שבע (ותיכף נסביר עוד הרבה דברים שהם בת שבע) – אז בדרך כלל, כמו בפרשת השבוע, מתכוונים כל השבוע לשבת. כל יום קוראים עליה אחת מפרשת בהעלותך, למשל.

אבל יש דברים שדווקא מה שהיה בשבת מתגלה בימים שאחרי השבת – "מינה מתברכין כולהו יומין" אחרי השבת. יש לומר שככה לגבי פרקי אבות, בפרט שנוהגים ללמוד אותם אחרי מנחה של שבת, "רעוא דרעוין" (זה גם סימן שפרקי אבות מסוגלים להחזיר בתשובה – בשו"ע של אדה"ז הוא אומר שהזמן הכי מסוגל לדרוש ולעורר את הלבבות לתשובה הוא מנחה של שבת), והזמן הזה הוא כבר לאחר שהתחילו לקרוא במנחה את פרשת השבוע הבא. כל הזמן הזה בשבת קדש, רעוא דרעוין, הוא עיקר ה"מינה מתברכין כולהו יומין" של השבוע שבא אחריו. למשל, גם בשבוע הזה, אנחנו מתכוונים לחג שבועות – מתן תורה. איזה פרק בפרקי אבות הכי מתאים? פרק ששי, קנין תורה. פשוט שהימים האלה, לפני מתן תורה, הם פרק ששי.

אותו דבר בסוף התקופה של אמירת פרקי אבות, בסוף הקיץ, שזה השבת שלפני ראש השנה – אם היו לומדים את הפרק בשבוע לפני שבת לא היה נשאר שום פרק לימים בין השבת האחרונה של השנה לראש השנה. אבל, שוב, יש לומר שבשבת האחרונה לומדים את פרק ששי (או, לפי איך שמסדר, לומדים שני פרקים יחד, ה-ו), וזה ודאי צריך ללוות אותנו עד ראש השנה ועד בכלל.

לכן, שוב, יש לומר שאם קובעים שיעור בתוך השבוע, באמצע השבוע, כמו עכשיו – אז מדברים ולומדים את הפרק שלמדו בשבת שעברה, שלעניננו הוא פרק ו'.

טובות המראה – רבקה ובת שבע

אם כבר הזכרנו זאת והצענו הצעה של לימוד פרקי אבות נוסף עוד משהו בענין. על פי חז"ל בת שבע היתה בת שש בשעת מעשה, שייך לששה פרקים של פרקי אבות (כולל פרק "קנין תורה"). יש שתי נשים בתנ"ך שהיפי שלהן מתואר כ"טובת מראה" (לא "יפת מראה") – שתי נשים צדיקות (יש עוד אשה רשעה שמתוארת כך) – רבקה אמנו ובת שבע. בת שבע אפילו עולה על רבקה, בכך שכתוב בה "טובת מראה מאד".

האשה הרשעה, הלעזמת-זה, שכתוב בה "טובת מראה" היא ושתי המלכה. הגם שבכתבי האריז"ל הוא אומר שהלעזמת-זה של בת שבע היא דווקא זרש, אשת המן הרשע. בכל אופן, התואר "טובת מראה", ו"טובת מראה מאד", מתאר את בת שבע בגיל שש. ה"טובת מראה" של רבקה באיזה גיל? שלש. אז שתי טובות המראה הן בנות שלש ושש, יחס של "שלם וחצי" בלשון הקבלה.

הדרן לפרקי אבות – נעוץ תחלתן בסופן

אם כן, בתור מאמר מוסגר לכבוד פרקי אבות, נעשה סיום רק בווארט אחד: מה ארבע המלים הראשונות של פרקי אבות? "משה קבל תורה מסיני". מה ארבע המלים האחרונות של פרקי אבות (פרק "קנין תורה")? "הוי' ימלך לעולם ועד". מענין שהתחלה היא ניב שלם של ארבע מלים, "משה קבל תורה מסיני", והסוף גם ארבע מלים – לא רק ניב אלא פסוק שלם מהתורה, הפסוק שגם חותם את שירת הים, "הוי' ימלך לעולם ועד".

הפסוק "הוי' ימלך לעולם ועד" שוה בגימטריא שלום. תכלית הכל היא שלום, כמו בברכת כהנים – "וישם לך שלום", כמו בתפלת שמונה עשרה "המברך את עמו ישראל בשלום". ידוע שיש 1820 שמות הוי' בכל התורה כולה. שם הוי' הזה, "הוי' ימלך לעולם ועד", אם סופרים מתחלת התורה – הוא שם הוי' ה-משיח. אם כן, יש פה רמז מובהק למשיח וגם לשלום – המשיח בא לעשות שלום והוא גם נקרא שר-שלום, עליו נאמר "למרבה המשרה ולשלום אין קץ", וזה סיום פרקי אבות.

אם כן, פרקי אבות מתחיל בארבע מלים ונגמר בארבע מלים. נתבונן עוד יותר, כמה אותיות יש בכל ביטוי? "משה קבל תורה מסיני" – 15 אותיות. "הוי' ימלך לעולם ועד" – 4 מילים ובדיוק 15 אותיות. רואים שיש פה ממש תופעה מובהקת של נעוץ סופן בתחלתן.

מה זה אומר לנו, הרעיון הכי פשוט? זה אומר שהתכלית של "משה קבל תורה מסיני" – הולכים כעת לקבל תורה, לכן טוב שעושים את הסיום הזה לפני כן – היא "הוי' ימלך לעולם ועד", המשיח שמביא שלום. חז"ל אומרים יותר מזה, שהמשיח הוא המלך התשיעי שמולך על כל העולם כולו, אבל בסוף הוא עצמו מוסר חזרה את המלכות לה' – "אני ראשון ואני אחרון" – וה' הוא המלך העשירי שמולך על כל העולם כולו. זו התכלית של ביאת המשיח, שהוא ימסור את המלכות לה', ועל זה נאמר "ביום ההוא יהיה הוי' אחד ושמו אחד". מה זה "יהיה"? לעניננו זה יה-יה, יה אותיות של "משה קבל תורה מסיני" ו-יה אותיות של "הוי' ימלך לעולם ועד". זו המסגרת של פרקי אבות, תכלית קבלת התורה ותכלית כל תיקון המדות – "הוי' ימלך לעולם ועד".

טעות דוד – לא המתין לתיקון לאה (בירושלים) לאחר תיקון רחל (בחברון)

נאמר עוד משהו עמוק בכתבי האריז"ל, שמסביר מה היתה הטעות של דוד שגרמה לכך שלקח את בת שבע – המלכות – לפני הזמן ואכלה פגה. קודם הוא מלך שבע שנים בחברון. באותן שבע שנים שדוד המלך מלך בחברון רק על שבט, שבט יהודה – ולא על כל עם ישראל – הוא תקן, בלשון הקבלה, את פרצוף רחל, שעומדת מול כחות המעשה של קודשא בריך הוא, של פרצוף ז"א שמכונה קוב"ה.

מה הם כחות המעשה? נאמר באותיות של קבלה – החצי התחתון של התפארת, הנצח, ההוד והיסוד. היות שאלה שלש ספירות וחצי, יש אותן באחור והתיקון שלו הוא להחזיר את שלש וחצי הספירות לפנים, אז יחד לוקח שבע שנים – שלש וחצי כפול שנים.

אבל לבת שבע יש שרש גם ברחל וגם בלאה. גם דוד המלך, הוא צאצא של לאה אבל הוא בחינת רחל, יש לו קשר גם לרחל וגם ללאה והוא צריך לתקן את שתייהן. האריז"ל אומר שהטעות שלו היתה שחשב שבכך שתקן את רחל (בחינת העצמית) אוטומטית, בדרך ממילא, הוא תקן גם את בחינת לאה, ולכן הוא יכול מיד כשהגיע לירושלים – בלי לחכות עוד שבע שנים אחרות – לשאת את בת שבע, לקחת את בת שבע לאשה.

לאה עומדת יותר גבוה מול הז"א, היא עומדת מול הדעת והחסד והגבורה והחצי העליון של התפארת – גם שלש וחצי ספירות. אם מחזירים אותה פנים בפנים מהמצב הראשוני של האחור זה לוקח עוד שבע שנים. דוד לא הבין שהוא צריך לחכות עוד שבע שנים כדי לתקן את לאה (מי שתקן את טעות דוד, שחשב שדי בשבע אחד ולא שצריכים שבע

ועוד שבע, הוא שלמה המלך שבחנוכת הבית עשה חג שבעה ימים ושבעה ימים, שבעה לרחל ושבעה ללאה – הוא תפס את הפגם של דוד וכת שבע).

תיקון לאה ורחל – תיקון המדות (וממילא המוחין) ותיקון המעשים

בדרך כלל אומרים שלאה היא אותיות המחשבה ורחל אותיות הדבור. אבל כאן האריז"ל אומר משהו אחר, שהוא יסוד מאד גדול בתיקון הנפש, בתורת הנפש, וקשור בדיוק לנושא של לימוד פרקי אבות. הרי לימוד פרקי אבות הוא תיקון המדות. הדברים מאד עמוקים, אבל נאמר אותם בתמצית:

האריז"ל אומר שמי שמתקן את המדות שלו – שעיקר המדות הוא מה שכנגד לאה, בחינת לאה או הספירות שבז"א שכנגד לאה, דעת-חסד-גבורה-חצי עליון של תפארת – בדרך ממילא מתקן את המוחין, את השכל שלו. שוב, זה ענין מאד יסודי שהאריז"ל מגלה ומסביר דווקא בנוגע לחטא דוד וכת שבע.

הוא אומר שמי שמתקן את המדות בשלמות אוטומטית מתקן את השכל שלו. תיקון השכל הוא תיקון משיחי. אבל מי שמתקן את הנה"י – חלק המעשה שלו – לא אוטומטית מתקן את המדות שלו.

[השלמה: יש כמה פירושים בקבלה לבת שבע. יש פירוש שבע היא דווקא האמא, והיא הבת של אמא שמתפשטת בשבע הספירות הראשונות של ז"א – כחב"ד חג"ת – ושם מאחורי התפארת נבנה הכתר של המלכות, אז הבת מקבלת מאור אמא שנקראת שבע. גם לגבי באר שבע יש שני פירושים, אם שבע היא בינה או מלכות. היות שאור אמא נמצא בכל הספירות הראשונות, מי שמתקן את החג"ת גם עולה ועושה תיקון בכחב"ד. בכל שבע הספירות האלה – כחב"ד חג"ת – מאירים שמות **עב-סג**, המוחין של אבא ואמא, אבל מחצי התפארת ולמטה רק המילוי (ההארה) של **עב-סג** מאיר. המילוי של **עב** הוא **מו** והמילוי של **סג** הוא **לז**, וביחד **פג** – המלכות שמקבלת את ה-**פג** היא ה תתאה, ועל זה נאמר "שאלכה **פגה**". היות שיש רק המילוי אז לא אוטומטי מתקן את החג"ת וכל שכן את הכחב"ד.]

יש שלש רמות בכללות בנפש, שכל-רגש-מעשה, שבקבלה הם חב"ד-חג"ת-נה"י. מה הוא אומר? כל תיקון קשור לסוד האשה (שהיא עיקר ה'תיקון' של האדם). לתקן את המעשים – השלחן ערוך הוא תיקון מעשים, כל ההלכות בתורה הן "סור מרע ועשה טוב", לא לעשות עבירות ולעשות מצוות – זה תיקון הנה"י של האדם. פרקי אבות הם משהו אחר, תיקון המדות, תיקון החג"ת. הרי ידוע – ככה רבינו סעדיה גאון אומר (ומורנו הבעל שם טוב אומר שהוא גלגול שלו, בנקודה הזו בין היתר) – שכל מה שהאדם נברא בעולם הזה הוא לתקן את המדות. לתקן את המדות זה פרקי אבות, ובעיקר תיקון פרצוף לאה. מה עם תיקון המוחין? כתוב שתיקון המוחין הוא משהו משיחי, חב"ד, לכן חסידות חב"ד – מי שמבין מה החידוש בביטוי הזה – היא משהו משיחי מאד.

תיקון המדות מתקן את המוחין אך תיקון המעשים לא מתקן את המדות

בכל אופן, כאן, בהסבר של האריז"ל לחטא של דוד וכת שבע (בהסבר הטעות שהיתה שם), הוא מסביר שדוד הבין וידע שכאשר יש תיקון מדות בשלמות יש תיקון מוחין בדרך ממילא. במלים הכי פשוטות, מי שהוא טוב – יהודי טוב באמת – הוא גם יהודי חכם בתכלית החכמה. לכן עיקר העבודה הוא להיות טוב. אבל, דוד השליך זאת על הרמה היותר נמוכה, הוא חשב שמי שתקן את רחל – נגד הנה"י, תקן את המעשה – אוטומטית מדותיו מתוקנות. בכך הוא טעה, שזה לא עובד ככה.

זה לקחת סוגיא מאד עמוקה של האריז"ל ולומר אותה במלים מאד פשוטות. חייבים לתקן את המעשים, חייבים את ה"סור מרע ועשה טוב", אך על פי כן אל תטעה לחשוב שעל ידי תיקון המעשים שלי תקנתי את המדות. ו"פוק חזי" – בלשון חז"ל – צאו החוצה ותראו שכך הדבר, יש אנשים שמעשיהם מתוקנים, קלה כבחמורה, והמדות עדיין רחוקות מלהיות מתוקנות, שזה הנושא של פרקי אבות.

יצא, אם כן, שלימוד פרקי אבות הוא התיקון האמתי של דוד וכת שבע – תיקון מדות שאוטומטית גורם תיקון מוחין, ומתיקון המוחין שנעשה על ידי תיקון המדות נולד מלך המשיח.

ג. שביעיות בת שבע

נסיים בעוד כמה דברים הקשורים לבת שבע, עוד שני נושאים גדולים:

שבע ארצות, שבעה כוכבים ושבעה רקיעים

בת שבע היא המלכות שכוללת את כל שבע הספירות, שהן גם המדות וגם המעשים. דווקא האריז"ל כותב שיש הרבה דברים בטבע שהם בסוד בת שבע. הוא אומר שבת שבע משקפת את כל שבע הארצות, שבעת האקלימים שיש בכדור הארץ. כלומר, בת שבע בקיאה מאד גדולה בגיאוגרפיה, היא מכירה את כל הארצות, את כל מפת כדור הארץ, ומתקנת את כל המקומות. זה משהו כללי לגבי בת שבע. אחר כך יש עוד כמה וכמה דברים של שבע בתוך הטבע – לא כל כך למטה כמו שבע הארצות. יש שבעה כוכבי לכת, למשל – שצ"מ חנכ"ל (זה הסימן שלהם, ראשי התיבות שלהם). כל השצ"ם חנכ"ל הם בחינת בת שבע, כלומר שהיא לומדת גם אסטרונומיה. חוץ מכוכבי הלכת בת שבע היא גם שבעה רקיעים עד לרקיע ערבות, הרקיע השביעי. כלומר, שיש לה זיקה ישירה להגיע לרקיע השביעי.

שבעה היכלות, שבעה נימין וברכות ק"ש, סוד השמיטה

יש גם בגן עדן שבעה היכלות, שהם גם בחינת בת שבע, כך כתוב בקבלה. בכינור של העולם הזה, של בית המקדש, של דוד, יש שבעה נימין, כנגד שבע ברכות שיהודי אומר בכל יום – "שבע ביום הללתיך". אלה שלש ברכות לפני ואחרי קריאת שמע של שחרית וארבע לפני ואחרי קריאת שמע של ערבית. כל הברכות האלה הן סוד של בת שבע. גם כתוב בקבלה שבת שבע היא סוד השמיטה.

שנת בת שבע השנה ושנת השמיטה הבעל"ט

היינו צריכים להקדים את הדבר הכי פשוט, שלא אמרנו בתחלת הערב, שהשנה הזו – תשע"ד – היא שנת בת שבע. לכן מדברים עליה הרבה, וצריך לחשוב עליה במיוחד לפחות עד סוף השנה. השנה הבאה היא כבר שנת שמיטה, אז ממילא היא בת שבע, כי כתוב בקבלה שבת שבע היא שנת השמיטה.

שבעת הנרות

בהתחלה אמרנו בקשר לפרשת השבוע, "בהעלותך את הנרות", "עד שתהא שלהבת עולה מאליה", שבת שבע היא המנורה הטהורה עם שבעת הנרות. "אל מול פני המנורה" – כל שבעת הנרות הם מול הפנימיות (קבלת התורה בשמחה ובפנימיות, היעד לקבל את תורת משיח בשמחה ובפנימיות) – "יאירו שבעת הנרות".

שבע השביעיות כנגד הספירות

אז אמרנו הרבה נושאים שהם תופעות של בת שבע. רק נעשה סימן לסדר לפי שבע הספירות של בת שבע, שבע פעמים שבע (כמו בספירת העומר):

כתוב "מנורה בדרום" של המקדש – מנורה היא החסד.

השמיטה היא "ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ירך" – שנת השמיטה היא שנה שלא עובדים וגם משמיטים את כל החובות של יהודי ליהודי – זו בחינת גבורה, יד שמאל.

אחר כך, שבעת היכלות גן עדן הם, בלשון הקבלה, יסוד אמא שמתפשט ומסתיים בתפארת ז"א – "ביתו זו אשתו" ו"כתפארת אדם לשבת בית". ההיכלות הם הבית, הבתים, של בת שבע.

אחר כך הכנור – גם כמו מנורה, לשון נר – הוא "נר הוי' נשמת אדם". על הכנור, שהוא כלי נגינה, כתוב "למנצח", הוא ספירת הנצח, ענף המנורה-החסד.

אחר כך כוכבי הלכת הם בהוד – סתם כוכב בקבלה הוא בהוד, וחוש ההליכה (לכת) הוא בהוד, "הולך בתם ילך

בטח".

סתם רקיע הוא ביסוד – כתוב בזהר ומובא בתניא – אז את כל שבעת הרקיעים נשים ביסוד. אחרון חביב, כל שבע הארצות – היום יודעים שיש שבע יבשות בכדור הארץ, והידיעה והקשר והתיקון של כל שבע היבשות – הן בחינת מלכות של בת שבע. ולסיכום:

גבורה שנת השבע	חסד שבעת קני המנורה
תפארת שבעה היכלות	
הוד שבעה כוכבי לכת	נצח שבעה נימים
יסוד שבעה רקיעים מלכות שבע ארצות	

ד. גלגולי בת שבע

עוד משהו כללי של בת שבע (שהיום אנחנו בשנת **בת שבע**):

זיקת בת שבע לחוה

אמרנו שבת שבע באה קודם כל, ראשית כל, לתקן את חוה. דוד ובת שבע הם אדם וחוה, הגלגול העיקרי שלהם. אז יש לה קודם כל זיקה לחוה, האשה הראשונה, גם בחינת "אחור וקדם". אצל חוה יש אפילו מושג של חוה ראשונה וחוה שניה, בחינת "אחור וקדם צרתני".

זיקת בת שבע לשרה ("כבת ז' ליפי")

אחר כך, כשאומרים בת שבע, זה צריך מיד לצלצל – ועל כך עוד לא דברנו – שרה אמנו. מה הקשר בין בת שבע לשרה אמנו? שרה אמנו היא הראשונה שמתחילה לתקן את חוה, היהודיה הראשונה, אבל יש קשר מיוחד בין שרה לבת שבע. מה כתוב בתחלת פרשת חיי שרה? שהיא חיה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה, וחז"ל אומרים "בת מאה כבת עשרים לחטא ובת עשרים כבת שבע ליפי". רש"י גם מביא זאת. איפה יהודי, ילד בחדר, "בן חמש למקרא", פוגש את המושג בת שבע פעם ראשונה, עוד לפני שהוא יודע שיש אשה בשם הזה? הפעם הראשונה שהוא פוגש את הביטוי בת שבע הוא אצל שרה אמנו. אם כן, בת שבע היא "בת שבע ליפי". לא מזמן היה לנו שיעור – גם שיעור לנשים¹⁰ – שהסברנו שהיפי של בת שבע, של ילדה בת שבע, הוא יפי מיוחד. לא יפי שמדברים עליו ביחס לאשה יותר מבוגרת, אלא יפי של ילדה בת שבע – יפי מאד תמים. שוב, אפשר לחזור ולהסתכל באותו שיעור שדברנו על היפי של בת השבע. זו ודאי זיקה מאד חשובה בין בת שבע לשרה אמנו, שהיא, בת שבע, בעצם ה"שבע שנים" של שרה אמנו לנצח – היא מנציחה לעולם ועד את ה"בת שבע [ליפי]" של שרה אמנו.

¹⁰ כינוס נשים כ' חשון ש"ז.

¹¹ יש גירסה אחרת "בת שבע לחטא", מכאן שבת שבע לא חטאה כלל (והיפי הרוחני שלה שלם ותמים ללא פגם), ודוק.

זיקת בת שבע לבת שוע אשת יהודה

אחר כך יש משהו עוד יותר ברור, תופעת בת שבע יותר מובהקת: מי היתה האשה הראשונה של יהודה? דוד הוא משבט יהודה, יהודה הוא המלך בין השבטים ודוד הוא המלך של כל ישראל (בירושלים, על ידי תיקון לאה, אם יהודה, שאמרה "הפעם אודה את הוי"). איך קוראים לאשה הראשונה של יהודה? בת שוע. זה יותר מדי קרוב מלהיות במקרה, שלאשה הראשונה של יהודה קראו כך.

בת שוע היא האמא של ער ואונן ושלה – ער ואונן מתו בגלל חטאם, פגם הברית שלהם, ושלה חי. כתוב שהוא בחינת שילה, "עד כי יבא שילה", נשמה מאד משיחית. אם כי על פי פשט המשיח יוצא מפרץ, הבן של תמר, האשה השניה של יהודה. אבל שוב, זה שקוראים לאשה הראשונה בת שוע זה לא מקרי.

לא ברור שזה השם הפרטי שלה, רק שיהודה ראה בת איש כנעני ושמם שוע ולקח אותה לאשה. בהמשך הסיפור כתוב היא נקראת בשם בת שוע, בת אביה. בכל אופן, היות שיש כאן בת שוע וכאן בת שבע ברור שיש איזו זיקה, במיוחד שבת שוע היא אשת יהודה ובת שבע אשת דוד, שהוא בחינת יהודה. ברור שיש פה זיקה וקשר, ואכן האריז"ל אומר שזה גלגול – שבת שוע היא בת שבע.

המעבר מארץ כנען לארץ ישראל

בת שוע היא בת של איש כנעני. מה זה קשור לכל הסיפור שלנו, שהמלכות נמצאת ביד קליפה ששומרת על הפרי (ויש בקליפה ניצוץ, אמרנו שבאוריה יש ניצוץ של אהרן הכהן הגדול)? כתוב גם במדרש, גם בזהר, גם באר"י, שכל הסיפור של בת שבע בידי אוריה ודוד שלוקח אותה לפני הזמן הוא-הוא הסיפור של ארץ ישראל שקודם נמצאת בידיים של כנען¹⁷. לכן ברובא דרובא של הפעמים שארץ ישראל מוזכרת בתנ"ך היא נקראת ארץ כנען.

כמו שגם בת שבע – אפילו אחרי שדוד לוקח אותה – נקראת אשת אוריה החתי, על שם הבעל הראשון. כך הארץ שלנו, ארץ ישראל, גם בת שבע, היא קודם בידיים זרות, אבל הידיים האלה שומרות עליה באופן מסוים. אז כתוב שכל הסוד של בת שבע שנלקחת מאוריה לדוד הוא הסוד של ארץ כנען שצריך לגאול אותה מכנען ולהחזיר אותה לישראל. כתוב שזה הסוד של בת שוע, שהיא בת איש כנעני.

בת שבע בת אליעם בשמואל-מלכים – בת שוע בת עמיאל בדה"א

אבל ראה זה פלא, בספר דברי הימים יש רק את שבח דוד המלך – לא מגנים אותו – ולכן ספור חטא בת שבע לא מוזכר שם כלל. זה ספרי דברי הימים, ההיסטוריה של מלכות בית דוד, אבל אין רמז למה שהיה בין דוד ובת שבע. מה כן כתוב? האם השם שלה מופיע בכלל? האם זה שלדוד המלך יש אשה בשם בת שבע כתוב באיזה מקום בדברי הימים?

¹⁷ אוריה נקרא החתי, על שם מקום מגוריו (או שהיה גר ממש, רד"ק), מעממי כנען – דימוי מובהק להחזקת ארץ ישראל בידי כנען לפני שנמסרה לבני ישראל, הבעלים האמיתיים. מבין 7 עממי כנען החתי הוא השני כנגד מדת הגבורה-היראה בפרט (חת לשון יראה). בקדושה (וביחס לשמירת בת שבע) היינו היראה מפני יניקת החיצונים, אך בחיצוניות היינו יראה נפולה, פחד להגיע ליעוד האמיתי בחיים, שבת שבע תמסר לדוד המלך (שהרי ראוייה היא לו מששת ימי בראשית, היינו שכך עלה במחשבה הקדומה דאדם קדמון, אדם ר"ת אדם דוד משיח).

אוריה החתי במספר קדמי = 2488 = ב"פ 1244 = [והיא - בת שבע] מתקדשת [מטמאתה], סוד "שלם וחצי" (היחס בין מדות ה"קדש" ל"קדש הקדשים" [הדביר, חדר המטות]), ללמד שבחיצוניות היא התקדשה בשביל אוריה אך בפנימיות היא התקדשה עבור דוד, וד"ל.

ראשי וסופי תיבות אוריה החתי הם אותיות אהיה (לפי הצירוף אההי, הצירוף השני, השייך לחדש אייר) ואמצעי התיבות אותיות חרותי. נמצא שאוריה החתי צירוף אותיות אהיה חרותי, לרמז שבת שבע עתידה לצאת ממנו לחרות (אותן אותיות מצטרפות גם לתהיה אחורי [סוד "אחור [אצל אוריה החתי] וקדם [אצל דוד המלך] צרתני"). חרותי עולה כד פעמים הוי" ב"ה (סוד כד צירופי הוי" כאשר מחלקים בין ה עילאה ל-ה תתאה, סוד כד בתי דינין של המלכות, בחינת בת שבע). שם אהיה (אמא) שומר על שם הוי" (אבא) כנודע. כך היה על אוריה החתי לשמור על קדושת בת שבע (קדושת שם הוי" – הוי" בחכמה יסד ארץ" "אבא יסד ברתא") עד שתמסר לדוד בהיתר (היינו סוד חרותי – שתצא לחרות כנ"ל; הילד הראשון שמת התגלגל בנחמיה התרשתא – היתר שתיה – לרמז לתיקון שבת שבע תבוא אל דוד בהיתר).

זה כתוב רק בהקשר לבנים שלה. כתובות כל נשי דוד ומי היו הבנים. הרי בדברי הימים צריך לייחס את שלמה המלך, הבן העיקרי, יורש העצר של דוד המלך שבונה את המקדש וממנו יוצאים כל שאר מלכי יהודה. איך קוראים בדברי הימים לאמא שלו? שם כתוב דבר שלא יודעים, שלאמא הזו – בת שבע – היו עוד שלשה בנים חוץ משלמה, שמעא שובב ונתן. הם כתובים בסדר הפוך מהלידה – שמעא ושובב (ילד שובב, זה השם הפרטי שלו, אפשר להבין מאיפה הגיע מדוד ובת שבע) ונתן (יש נביא נתן, אבל יש גם בן של בת שבע שנקרא נתן, כנראה שנקרא על שמו של הנביא שעשה שלום בית ביניהם) ושלמה, "ארבעה לבת שוע בת עמיאל". זה הפסוק בדברי הימים. מה הפלא? שהיא לא בת שבע שם אלא בת שוע. אם כן, עוד יותר מובהק שבמובהק שבת שבע היא בת שוע – ככה קוראים לה בדברי הימים. גם את האותיות של אבא שלה מחליפים – במלכים הוא אליעם ובדברי הימים האבא שלה הוא עמיאל. במלכים בת שבע בת אליעם ובדברי הימים בת שוע בת עמיאל.

בת שבע – השבעת דוד המלך

אם כבר אמרנו את זה, רואים שמכל הגלגולים של בת שבע הכי עצמי לכאורה היא בת שוע, שהיא אפילו נקראת כך בעצמה – זה השם הפרטי שלה, לא כי אביה הוא שוע. שוע לשון ישועה, לשון שועה – לשוע ולבקש ישועה מה'. גם לשון "וישע הוי' אל הבל ואל מנחתו" – פניה. יש הרבה משמעויות בשוע, כאשר השרש של כולן הוא בסוד **שע** נהורין עילאין של פני אריך אנפין (כתר עליון דאיהו כתר מלכות). מה זה בת שבע לפי זה? אם בת שבע רמוזה בבראשית היא גם רמוזה בתורה שבכתב של החסידות, ספר התניא, שמתחיל "משביעין אותו". בת שבע היא הנשמה משביעין אותה, לפני שהיא יורדת לגוף, "תהי צדיק ואל תהי רשע וכו'".

איך אני יודע שבת שבע לשון שבועה? כתוב שהיא עצמה השביעה את דוד המלך – כמו שנסביר עוד טפה, שהיא בעצם הסכימה לכל מה שהיה, אבל תוך כדי שהיא מסכימה היא משביעה את דוד המלך – שהבן שייוולד ממני ימלוך אחריך. היא לא סתם בת שבע, אלא בת שבע שיודעת להשביע את דוד מלך ישראל חי וקים שהבן שיצא ממני ימלוך אחריך^ט. היא שאומרת "יחי אדני המלך דוד לעלם"^ז, אחרי שהוא מבטיח לה שיקיים את מה שנשבע לה מכבר. כאשר בסוף ימיו "אדוניה בן חגית מתנשא לאמר אני אמלוך" נתן הנביא אומר לבת שבע להכנס ולהזכיר לדוד את שבועתו, ודוד מקיים זאת על המקום – באותו יום הוא המליך את שלמה ובטל את יומרת ההתנשאות של אדוניהו למלוך.

רמזי דויד בת שוע

בכל אופן, בדברי הימים היא לא בת שבע אלא בת שוע. גם בדוד יש שינוי בדברי הימים – לשבחו מוסיפים לו י וקוראים לו דויד ב-י. ידוע אצלנו רמז שמאד אוהבים, שדוד-בת-שבע ר"ת **דבש** – "דבש וחלב תחת לשונך", פסוק של מתן תורה, שעל שמו אוכלים חלב בחג שבועות. **דבש** רומז לדוד-בת-שבע, אבל יכול להיות גם דויד-בת-שוע. אם דויד מלא הוא לשבחו של דוד, צריך לומר שבת שוע, איך שהיא נקראת בדברי הימים, זה לשבחה של בת שבע. עוד פעם, בדברי הימים לא רוצים להזכיר בכלל את החטא שלהם, רק לשבח אותם, אז דוד מקבל י והיא עולה מ-ב ל-ו. דוד עולה בעשר, תוספת י, והיא עולה ב-4, מבת שבע לבת שוע, מ-ב ל-ו, שכתוב שמתחלפות באותיות השפתים בומ"ף. אז בכמה שניהם עלו בגימטריא? בעוד **דוד** רגיל, עוד 14, עוד יד. כמו שהם ראשי תיבות **דבש**, אנחנו אוהבים לומר שדוד-בת-שבע שוה **שלום בית** (כאשר הס"ת שלהם אותיות

^ט קצת בדומה לכך, מסופר שאמא של הרבי נסתה להשביע את הרבי הקודם ש'בני ימלוך' והוא אמר שהחסידים מבינים ברכי – זו היתה ההבטחה שלו.

^ז "יחי אדני המלך דוד לעלם" = **שבע** (בת שבע) ! הס"ת = **חנוך** = ו"פ דוד, האמ"ת = **רחל** = טוב פעמים דוד, הר"ת = ג, שער הנון (הרוא"ת = רפח). חלק הקדמי = 1096 = "ומהו" [אשה משכלת] = ח פעמים **קבלה** כו' (בחזרת הגלגל = מהיטבאל) = **אש** במספר קדמי. **בת שוע תמר בת שבע** (ראה לקמן) = 2192 = ב"פ 1096, ודוק.

דעת – "והאדם ידע את חוה אשתו". דווקא מה"אחור וקדם צרתני" צומח שלום בית, עם ר"ת **דבש**. האריז"ל אומר בכווונות השופר ש-**דבש** הוא ה-**שו** של **שופר**, בגימטריא **אשה** (בגימטריא **הדר מהיטבאל**).

אבל מה יהיה אם נכוון שהדבש כאן הוא **דויד-בת-שוע**? נעלה את החשבון ב-14, ל-802. זה דבר שאנחנו גם אוהבים להזכיר, שהיו נשים צדקניות בכפר חב"ד שעשו מה"דבר מלכות" של הרבי קיצור וקראו לו "דבש מלכות", אבל לא ידעו שני רמזים. מיד כששמענו אמרנו לנשים ש-**דבש מלכות** שוה **מנחם מענדל חיה מושקא**, בדיוק הזיווג של הרבי והרבנית. את הרמז השני לא אמרנו, ששוה **דויד בת שוע** – גם ר"ת **דבש** ושאר האותיות (אמצעי וסופי תיבות) בגימטריא **מלכות**. זה ממש דבש של מלכות. לפני כמה ימים הסברנו לבנות האולפנא שדבורה הנביאה – הדבורה שעושה דבש – היא עיקר המלכות. המלכות עושה דבש, אבל צריך לחכות לזמן הנכון שהיא תייצר את הדבש – הזיווג המתוקן של דויד ובת שוע.

זיקת בת שבע לתמר

אם כן, אמרנו שלבת שבע יש זיקה מאד חשובה לבת שוע, בת איש כנעני, כמו שארץ ישראל מוחזקת בתחלה על ידי כנען ורק אחר כך נגאלת ונעשית ארץ ישראל קדושה – שלמות הארץ. אבל, ממשיך האריז"ל ואומר שבת שבע היא לא רק בת שוע אלא גם תמר^כ (אשתו השניה של יהודה).

במה היא תמר? כמו שתמר יזמה את המעשה שלה עם יהודה. זה המקור שהאריז"ל אומר שיש צד של יזמה במה שהיא מתקדשת מטומאתה ובמה שלא צעקה כאשר דוד לקח אותה – המעשה שלה הוא בעצם גלגול של תמר בתוכה. כלומר, מצד עצמה היא בת שוע ומצד ההתנהגות שלה היא תמר. שוב, המשיח יוצא – בדרכים עקלקלות לגמרי, "בהדי כבשי דרחמנא למה לך" – גם ממעשה תמר ויהודה וגם ממעשה דוד ובת שבע (אם כי הילד הראשון מת, והמשיח יוצא מהשני אחריו).

זיקת בת שבע לרות – "אם המלך"

למי עוד יש קשר לבת שבע? רות של חג השבועות, סבתא רבא של דוד המלך. כאשר בת שבע באה לבקש בשם אדוניהו את אבישג השונמית משלמה לאשה, כתוב שבת שבע – אם המלך שלמה – נכנסת להיכל המלך, וכתוב שם "וישם כסא לאם המלך", ששמו כסא לאם המלך. על פי פשט מדובר על בת שבע, אבל חז"ל אומרים שבעצם מדובר על רות (שעדיין היתה בחיים, שלמה הוא בן נינה). זה דרוש גמור.

בקשת בת שבע לתת אבישג לאדוניהו (אשת חיל – שיר שלמה לאמו)

עוד פעם, מה הסיפור? אחרי ששלמה מלך ("ותכן מלכותו מאד") אדוניהו בא לאמא של שלמה, לבת שבע, ומבקש ממנה שהיא תבקש טוב עבורו אצל שלמה ותזכיר לו שאני הייתי מועמד להיות מלך, וכל עיני ישראל היו עלי, וה' סבב ששלמה ימלוך במקומי. בסדר, אז רק בקשה אחת קטנה, שיתן לי את אבישג השונמית לאשה. היא הסכימה, אז היא הולכת ונכנסת לשלמה בנה, שהוא מלך טרי. היא אומרת שיש לה משהו לבקש, ושלמה אומר שודאי הוא יתן לה מה שתבקש – היא הרי אמא שלו.

^כ בקשר של תמר לבת שבע (תמר בת שבע, ר"ת **שבת** למפרע = 1414 **דוד** פע' **מאין**) – הקשר של עץ התמר לעץ התאנה – ה"מתקדשת" של בת שבע מזכיר את "הקדשה הוא בעינים" (בת עין) דתמר.

הערך הממוצע של שני היחידים: **יהודה תמר דוד בת שבע** = 729 = **זך** ברבוע (9 בחזקת 3, 3 בחזקת 6) = **קרע שטן** וכו'. יש 8-8 אותיות, רבוע 4, פנות אותיות **עתידי** (תיקון עתידי, משיח) = 22 ברבוע. הרבוע הפנימי אותיות **דמות (מדות)**, הרבוע הכפול של 15, המקיף מסביב = 1008 = **דוד** פעמים **חסד** ("חסדי דוד הנאמנים") = ז פעמים זה ברבוע. אם מוסיפים בת שוע: **יהודה בת שוע תמר דוד בת שבע** = 2236 = **הוי' פעמים אלהים** = ב"פ "**שמע ישראל הוי' אלהינו הוי' אחד**", ערב ובקר. והוא סוד השרש של 5 (2.2360...) כנודע, סוד "ב-ה [זעירא] בראם" של מעשה בראשית. 21 אותיות (חתך זהב של 13 8 כאשר ה-13 מתחלק ל-8 ו-5 וה-8 ל-5 ו-3 ו-2 וה-8 השני ל-5 ו-3 ו-2 – חלוקה מושלמת ביותר של חתך זהב). פנות המשולש של 6 = **ידע** = 6 פעמים **דוד** = **חנוך** וכו'. ר"ת יהודה תמר דוד **בת שבע** = 716 = **משיח משיח**.

דרך אגב, כל מה שאומרים אשת חיל לפני קדוש בשבת (שבת היא בת שבע כנ"ל), על מי זה מדבר בפשט? על בת שבע. לשלמה המלך אומר את כל אשת חיל בשבחה של אמא שלו. לכן אותו פרק – הפרק האחרון של משלי שלמה, פרק לא – מתחיל מ"אשר יסרתו אמו". "דברי למואל מלך משא אשר יסרתו אמו", מה שאמא שלו הוכיחה אותו – והוא לא קיים בדיוק את התוכחה שלה – היא הוכיחה אותו לא ללכת אחרי נשים ולא אחרי יין, שני הדברים שהם הסיבות של כל הרעות בעולם. ככה היא הוכיחה אותו כל הזמן, לא ללכת אחרי נשים ולא ללכת אחרי יין. ככה מתחיל הפרק, ואחרי התוכחה שלה ממשיך "אשת חיל מי ימצא", עם כל האלפא-ביתא של השבחים הכי גדולים ונהדרים על האשה. שוב, על פי פשט ה"אשת חיל" היא בת שבע.

שוב, בת שבע נכנסת לבקש את אבישג עבור אדוניהו. כתוב "וישם כסא לאם המלך", ואין שום שאלה על פי פשט שמדובר בבת שבע, אבל הנה חז"ל אומרים ש"אמה של מלכות" היא רות המואביה, שהאריכה ימים עד הלום, ושמים לה כסא. מה זה רוצה לומר? שיש פה זיקה נשמתית – או, בלשון הקבלה, אפשר לומר שיש אפילו עיבור. אם הפשט הוא בת שבע והדרש הוא רות, אולי נשמת רות כעת התעברה בתוך בת שבע, ולכן חז"ל מגלים לנו שבעצם שמו כסא לאם המלך – לרות המואביה. או, אולי יש הסבר אחר, תיכף נאמר.

תגובת שלמה – בנין המלכות מהגבורות

בכל אופן, רואים שאם המלך היא על פי פשט בת שבע ועל פי הדרוש היא רות. היא מבקשת את אבישג לאדוניהו, ומה התגובה הספונטאנית של שלמה? מורד במלכות! אבישג היא "שרביט של מלך", ואין הדיוט משתמש בשרביט של מלך קודם. בקשת אבישג היא מרידה במלכות – הוא אומר לה שאם כבר שתבקש עבורו ישר את המלכות. בו ביום, בלי שהיה, הוא מצוה את בניהו ללכת לפגוע בו והוא הורג אותו. אחר כך הוא מטפל באלה ששתפו איתו פעולה – מגרש את אביתר הכהן והורג את יואב. אחר כך הורג גם את שמעי.

יש הרבה התבוננות למה בת שבע הסכימה לבקש משלמה את אבישג עבור אדוניהו. למה היא לא הרגישה שזו מרידה במלכות, בקשת המלוכה, כמו שלמה – שהיה נער קטן – מיד הבין? קודם כל, יש כאן עוד פירוש חשוב ל"בנין המלכות מן הגבורות". עוד לפני הסיפור הזה כתוב "ותכון מלכותו מאד", ואחרי הסיפור הזה כתוב "והממלכה נכונה ביד שלמה". הוא היה צריך לחסל כמה אנשים שגם אבא שלו אמר לו (לא את אדוניהו, הוא בן, אבל כן את יואב ואת שמעי). בנין המלכות מהגבורות. שלמה הבין שבנין המלכות מן הגבורות – תיכף.

המלבי"ם: סברת בת שבע – הענות לבקשת אדוניהו תביא שלום

אבל מה היתה הסברא של בת שבע? הרי היא החכמה, היא ה"אשת חיל", היא אם המלך. למה חז"ל לא רוצים את הפשט שבפסוק זה היא "אם המלך"²²? אפשר לומר בשני אופנים. יש כמה הסברים מה היא סברה. המלבי"ם כותב שהיא האמינה בתמימות שאם יתנו את אבישג לאדוניהו זה יבטל את הקנאה והשנאה והתחרות על המלוכה וזה יעשה שלום בין האחים. ככה היא חשבה. מי היום בפוליטיקה יכול לחשוב כאלה מחשבות? רק לתת את אבישג למתחרה וזה מיד יעשה שלום, הכל יהיה בסדר. כל אחד יכול לדמיין למה זה דומה. אבל כך המלבי"ם מסביר את הסברא של בת שבע, שהיא הגבורה שלנו הערב.

רות ובת שבע – עימות האם יש כאן מרידה במלכות

נחזור למה ששאלנו קודם: למה לחז"ל לא ניחא ש"וישם כסא לאם המלך" מדבר על בת שבע, כפי הפשט, ואומרים שזו רות? אמרנו שאפשר לומר שאולי רות התלבשה בה, אולי רות חזקה את הסברא הזו של בת שבע שראוי לתת לאדוניהו את אבישג. אבל אנחנו רוצים לומר ההיפך, שהיתה באמת נוכחות של רות, אבל בתור מטען נגד לסברא של בת שבע.

רות המואביה מבינה שבקשת אבישג לאדוניהו היא מרידה במלכות, ואם הוא כבר מבקש ככה – אין ברירה, אין פה אהבה ואחוה, אלא זה המרד של המרד שלו. והרי יש שני גדולים איתו יחד – אביתר הכהן ויואב בן צרויה – ו"אם

²² "אם המלך" רות = 742 = 53 פעמים דוד. אך גם "אם המלך" בת שבע כפולת דוד = 910 = דוד פעמים א-דני (שם המלכות), ודוק.

לא עכשיו אימתי" (פרקי אבות פ"א), וצריך עכשיו לסדר את הענין ולבנות את המלכות מהגבורות. אפשר לומר שאדרבא, רות התלבשה עכשיו בתוך שלמה, ולא בתוך בת שבע. רות המואביה, כנראה שבגנים שלה יודעת טוב מהי מרידה במלכות (ומה צריכה להיות התגובה המידית), יותר טוב מבת שבע.

על בת שבע יש סיפור שלם, הרי דוד דן את אוריה בעלה הראשון כמוורד במלכות, לכן הוא הרשה לעצמו לסובב את המות שלו, אבל באמת הוא לא היה מורד במלכות, וכפי שהאריז"ל מסביר שמצד שרש נשמת אוריה הוא היה ת"פ של יואב, ועל כן כינה אותו "אדוני" (לא משום מרידה במלכות דוד). לכן בת שבע חוששת שמה שיכול להתפס כמרידה במלכות אולי אין זה באמת מרידה במלכות.

[השלמות:

קשר אבישג ואדוניהו ותיקון אבישג-אביגיל

יש בבאר מים חיים, באריכות (לעיי"ש), סברא מענינת מאד שכל הסיפור של אבישג – בתחלת מלכים, ואחר כך מיד הסיפור של אדוניהו – הוא בעצם יזמה של עבדי דוד כדי להמליך את אדוניהו. הם חשבו שודאי דוד יכשל עם אבישג, למרות שיש לו חי נשים, ואז יהיה פתח להמליך את אדוניהו.

כל הסיפור של אבישג הוא תיקון – או תיקון חטא בת שבע, או, כפי שהאריז"ל אומר, תיקון ההרהור עם אביגיל (שמנעה אותו ממצעה, ותיקון בת שבע הוא בכל היסורים שסבל – במעשה). הוא מסביר באריכות שהשמות אביגיל ואבישג הם אותו דבר – **אביג** משותף, והוא לא אומר ש-י פעמים **ל** של **אביגיל** שוה **ש** של **אבישג** (רק אומר ש-ל ו-ש זהות במ"ק).

הם ידעו שאדוניהו הוא ברנש רגיל, ורק אם יוכח שגם דוד המלך משועבד ליצרו (ולא תקן את חטא בת שבע) יש מקום שאדוניהו ימלוך. אבל לא הצליח להם – "והמלך דוד לא ידעה". זה חוזר לאדם הראשון, שכתוב בו "והאדם ידע", ולפי האריז"ל כל החטא שהיו להם יחסים לפני שבת, וזו אכילת עץ הדעת. זה שדוד לא נכשל נותן לו את הכח הרוחני לדאוג ששלמה ימלוך אחריו. **אביגיל אבישג** שוה **שבע**, הכל קשור כאן לבת שבע.

"והממלכה נכונה ביד שלמה" – פירושי המלבי"ם ורש"י

אחרי שלמה מחסל את כל מי שמאיים עליו כתוב "והממלכה נכונה ביד שלמה", אבל עוד קודם כתוב "ותכון מלכותו מאד". יש ווארט של המלבי"ם שאומר כלל בלשון שמלכות היא מצד המלך, בעצם, וממלכה היא מצד דעת הקהל, מצד העם. לכן בהתחלה, לפני שהרג את כולם, תחלת מלכות שלמה בהשראת צוואת אביו, ברגע שהוא קבל את המלכות וכל עם ישראל שמח והמליכו אותו בלי ערעור כלל וכלל כתוב "ותכון מלכותו מאד" – המלכות מאד נכונה אצלו. אבל אחרי החיסול גם הממלכה נכונה בידו (ולא כתוב "מאד").

אז לפי המלבי"ם זה בסדר – כל ההרג היה כדי שהממלכה תהיה נכונה. אבל כשמסתכלים ברש"י הוא כותב על "והממלכה נכונה ביד שלמה" – "כלומר, לא נענש על כל אלה". מכאן משמע שאף על פי שלא נענש, והממלכה עדיין נכונה, יש בזה נים של דיעבד (קודם היה כתוב "ותכון מלכותו מאד" ופירשו חז"ל, מובא ברש"י על הפסוק, שמהתוספת "מאד" לומדים שמלך שלמה אף על העליונים, מלך ברוחניות לא רק בגשמיות. כעת ש"הממלכה נכונה ביד שלמה" י"ל שירד ממלכותו הראשונה, לאחר שהרג נפשות כו' אין לו יותר מלכות אל העליונים, רק על התחתונים, ודוק). יש מקום לפי פירוש רש"י לומר שאם לא היה פועל ככה – בצורה קצת ילדותית, שמיד צריך לחסל את כל מי שמאיים עליו (גם הכי קרובים אליו) – אולי הכל היה מתפתח בדרך אחרת.

לכאורה גם רבי נחמן – לפי התורה בה הוא אומר שהנהגה של דינים היא סוג של יצר הרע (כדלקמן) – היה אומר לחכות לפני שהורגים את כולם. כלומר, אולי הוא היה הולך עם העצה של בת שבע. שלמה לא יכול למסור את אבישג בלי להעניק לאדוניהו את שרביטו של דוד, אבל אפשר אולי לתת את אבישג (לשם האהבה והאחווה והשלום) ואם תהיה אחר כך מרידה להרוג אותו (כאשר מתחייב בפועל). אבל שלמה מיד פועל ב"בנין המלכות עם הגבורות".

הנזקים כתוצאה מהריגת שמעי

איך אני יודע שרש"י מטיל ספק בנכונות של "והממלכה נכונה ביד שלמה"? כי הפסוק הבא הוא "ויתחתן שלמה את פרעה וגו'". רש"י כותב לפי חז"ל (בכלל פירושו בנ"ך יותר מדרש) – "כל זמן שהיה שמעי קיים לא התחתן, ומכאן אמרו לעולם ידור אדם במקום רבו". היתה אמא שלו, שגם הוכיחה אותו על נשים, אבל זה לא עזר – אבל הרב שלו כן היה עוזר. אחרי שהוא הרג את הרב שלו לא היה מי שיוכיח אותו, אז הוא עשה מה שלבו חפץ. אז משמע שכל ההרג הזה לא היה בזמן. אולי אם היה גדל עוד עשר שנים אם שמעי היה מתחנך טוב. כמו שדוד אכל את בת שבע לפני הזמן, אולי שלמה הרג אותם לפני הזמן, וכוונת בת שבע היתה לא למהר עד כדי כך שבקשה עבור אדוניה (פעם ראיתי – לא מצאתי כעת – שבקשה למסור את אבישג כי התקנאה בירך חברתה. אדוניהו הרגיש זאת ולכן בקש ממנה).

את מי שלמה הרג כאן? את האח שלו (אדוניהו), את הבן דוד שלו (יואב) ואת הרבי שלו (שמעי). זה בנין המלכות מהגבורות. יש סיפורים יותר איומים, שהרגו את כל האחים ואת כל הזרע, אבל כאן מתחיל מאותו אחד שהוא איש שלום ומנוחה וזו כל מעלתו. לגבי הצוואה, שדוד צוה לו לא לנקות את שמעי – הוא לא הרג אותו מיד, לקח שלש שנים (עד שעבר על התנאי) – בכל אופן, היות שלפי חז"ל זה הרב שלו, יש שאלה הלכתית אם חייב לקיים את צוואת אבא שלו בזה.].

זיקת בת שבע לנצבת בת עדאל – זיהוי האשה על פי דמיון לאם

שוב, מה אמרנו? אמרנו שיש זיקה של חוה ושל שרה ושל בת שוע ושל תמר ושל רות, ועוד אשה אחת חשובה אחרי רות – האמא של דוד המלך. איך קוראים לאמא של דוד המלך? השם שלה לא מופיע בתנ"ך, אבל חז"ל אומרים שיודעים את השם שלה, וכל תלמיד חכם חייב לדעת את השם שלה – כך כתוב בגמרא – ושמה נצבת בת עדאל. יש גם בשם שלה בת, כמו בת שבע, ו-נצ עולה י"פ דוד.

גם אצלה היה סיפור. בעלה ישי חשד בה שהבן, דוד הקטן מביין בניו, הוא בן זנונים, מפני סיפור שהיה, עד ששמואל הנביא הרגיע אותו שדוד המלך הוא ילד כשר. יש הרבה דברים שמרננים אחרי דוד המלך – שהוא בן לרות המואביה, שאולי יש בו פסול משפחה בסיפור של נצבת, וגם בסוף מה שהוא עשה עם בת שבע. דואג ואחיתופל היו באים ואומרים – "הבא על אשת איש, מיתתו במה?". כך היו לועגים לו – איזו מיתה אתה חייב על פי תורה! ?

בכל אופן, זה שדוד מיד רואה שהבת הזו מיועדת לו מששת ימי בראשית, ולכן – ככה רבי נחמן מסביר – הוא לא מתגבר על יצרו (היה יכול להתגבר על היצר שלו, אבל הוא לא מתגבר²², רק שהחטא הוא שאכלה פגה), הוא בגלל דימוי שראה בבת שבע השתקפות של אמא שלו (משהו נפשי מובהק). איך אפשר לדעת שהבת הזו מיועדת לי מששת ימי בראשית? כמו אצל רבקה ויצחק – אם היא דומה לאמא שלי. גם בזה צריך להאריך מאד.

בת שבע – השביעית לשושלת הנשים

לכל הנשים האלה יש זיקה לבת שבע. כמה נשים אמרנו? בת שבע היא השביעית לשושלת של נשים, עוד פירוש בבת שבע. היא השביעית לנשים הללו: חוה, שרה (שמיצגת את כל האמהות), בת שוע, תמר, רות, נצבת – ובסוף בת שבע, הבת הכוללת את כל שבע הנשים האלה. אם עושים גימטריא של כל הנשים האלה הן עולות **דוד פעמים כנור** – **כנור דוד**²³. המלה **כנור** שוה **חיים נצחיים**, ביטוי שהרבי מאד אהב – "דוד מלך ישראל חי וקים", כל החיים הנצחיים של דוד תלויים בשושלת הנשים האלה.

[השלמה: טראומת האונס של בת שבע, הזיקה לדינה ושנאת אחיתפל

אפשר למצוא כאן עוד אשה שעברה טראומה של אונס, רמז שלנו – בהשפעת הרמז של הרבי ר' בונים לגבי "אחרי המדבר" (אותיות שאחרי **מדבר**, כפי שהוכח בשיעור שבת במדבר) – נפרש בת שבע כאותיות שאחרי **שבע**

²² בגמרא כתוב שלא רצה לנצח את הקב"ה. אך ראה רבי צדוק הכהן השי"ת רוצה שבניו ינצחו אותו.

²³ ובפרטיות (לפי הסדר), **חוה שרה בת שוע** = 1302 = **מגן פעמים דוד. תמר רות** = 1246 = **גוף פעמים דוד. נצבת בת שבע** = 1316 =

(היינו בנות אותיות שבע) ונקבל **תגפ** (היפוך **פגת**, רמז לאכלה פגה). המספר הזה מתחלק בשבע – ז"פ **דינה**. אז גם דינה רמוזה כאן בסיפור.

המלבי"ם שואל שאלה – שגם שאלתי לפני שקראתי – והתשובה מאד מוזרה, לעכל שהיא אכן תשובה. השאלה (עוד יותר חד מדבריו): אם אחיתפל הוא הסבא של בת שבע, והוא יודע שבת שבע היא האמא של שלמה, איך הוא מצטרף לאבשלום במרד? אם ינצח יהורג את דוד ומן הסתם גם את שלמה ואולי גם את האמא שלה (כמו שנתן אמר לבת שבע שאת ושלמה תהיו חטאים, לגבי אדוניהו, וכ"ש לגבי אבשלום שנראה אכזרי ממנו). איך הוא עושה קשר עם אבשלום, שבסוף יהיה על חשבון הנכדה והנין שלו? ! קושיא מאד חזקה.

הוא אומר שאחיתפל כל כך שנה את דוד על מעשה בת שבע, שדוד אנס אותה, שלכן הוא קשר נגדו עם אבשלום. אז השאלה מה גובר על מה – שנאת אחיתפל לדוד או אהבת הנכדה והנין שלו. אם נקבל את התירוץ שלו, סימן שהשנאה לדוד גדולה מהאהבה לצאצאים שלו. זה גם חידוש מרחיק לכת. על פי זה יש לומר עוד משהו – שזה על דרך שנאת אבשלום לאמנון שאנס את אחותו, כאן שנאה לדוד שאנס את הנכדה שלו, אף שמבטיח את המלכות לנין שלו. מאד מוזר, צריך להתבונן בזה.

בהקשר אחר, ש"כ האומר דוד חטא אינו אלא טועה", כי "כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו" – הוא שואל למי הבריקה הברקה זו? מן הסתם לאחיתפל עצמו, היועץ של דוד. אם הוא היועץ של גט הכריתות – מאד קשה, כי אז הוא יודע שהיא מותרת וזה לא אונס וכו'. אולי היה פסיכולוג טוב, והבין שלא משנה אם יש גט כריתות או לא. בכל מקרה הטראומה הנפשית של לקיחת בת שבע לדוד היא אונס.

זאת אומרת, כאן לגבי בת שבע גופא, אם עברה טראומה של אונס או שבאיזה מקום היא שתפה פעולה, כדברי האריז"ל. לא ברור מהפשט. לפי ההסבר של המלבי"ם היא בהחלט עברה את טראומה של אונס, כמו דינה, ולכן אחיתפל שונא את דוד כמו שאבשלום שנה את אמנון. **אחיתפל = תענוג**, 23 ברבוע, מקור כל התענוגים (של הלעזמת זה, תענוגי המים התחתונים של מעשה בראשית). והוא עולה "אין אשה אלא ליפי", כמבואר רמז זה במקום אחר.]

לקו"מ עב: שלשה סוגי יצר הרע

שוב, מוסר ההשכל הוא שצריך להוציא את בת שבע מהגלות שלה, אבל באופן הנכון, בזמן הנכון, וזה הרבה תלוי בה בעצמה. היא מרגישה את הזיקה, היא יודעת שהיא בגלות, היא רוצה לצאת מהגלות ויש לה גם התלהבות אש קדש לצאת מהגלות, "והיא מתקדשת מטמאתה" – אבל צריך גם את זה להכניס בכלים של שלשת ימי הגבלה. באותה תורה רבי נחמן אומר שיש יצר הרע גס, סתם תאוה. יש יצר הרע של התלהבות יתר, שמה היצר בזה? גם סוג של ישות, שאדם יותר מדי מתלהב שהוא רוצה להתקרב, וזה נקרא להרוס – "פן יהרוס". ויש יצר הרע של התעוררות דינים (שאפילו לקב"ה יש את היצר הרע הזה, בסוד מה שבתחלה עלה במחשבה לפניו לברוא את העולם במדת הדין כו', ומה שהוא יתברך התגבר וכבש את יצרו, לשתף ולהקדים את מדת הרחמים למדת הדין, נותן כח ועז לכל יצורי עולמים להתגבר ולנצח את יצרים). שוב, זו תורה עמוקה – לקו"מ א תורה עב, כדאי ללמוד אותה. זו התורה היחידה שרבי נחמן מדבר על דוד ובת שבע.

להגיע לאצילות – בטול וארך אפים

אבל יש מדרגה עליונה, למעלה משלשת היצרים הרעים האלה שכנגד עולמות ביי"ע – יצר הרע גס בעשיה, הריסה של התלהבות יתר ביצירה, דינים בבריאה (דאמא עילאה מקננא בכורסיה ומינה דינין מתערין) – צריכים להגיע לאצילות, שהוא בטול וארך אפים⁷⁷, יחד עם "משיח נאו". זה גם איזה מין פרדוקס. כנראה שכדי להגיע ליחוד של משיח נאו יחד עם ארך אפים, ולא לאכול פגה את התאנה – התאנה הכי משובחת והכי טובה של ארץ ישראל – צריך את המדה של ארך אפים כפי שהיא מתגלה אצל בת שבע, האשה.

⁷⁷ ושם הכל נפעל בדבור, כמבואר אצלנו בשיעורים האחרונים, כולל מה שנאמר על משיח "וברוח שפתיו ימית רשע".

חוץ מהשיעורים בפרקי אבות, כמובן שיעורי נשים צריכים לכלול שיעורים בשכינה ביניהם, ובספר המקורי "שכינה ביניהם" יש פרק בשם "ארך אפים" שמוקדש כולו לבת שבע ולכל התופעות ההיסטוריות של "אכלה פגה". זה עיקר התיקון של שלום בית, של הדבש, דבש מלכות.

שנזכה לקבל את התורה עם "דבש וחלב תחת לשונך". שוב, שנזכה לקבל את התורה בשמחה ובפנימיות, וכמו שכתוב בתניא – אמרנו בהתחלה – השמחה מטהרת את הכלי, עושה "לב טהור ברא לי אלהים", ואז אפשר לקבל את התורה החדשה בשמחה ובפנימיות.

כשבאתי לכאן הפרעתי לריקודים – הפרעתי הרבה זמן – אבל 'עוד לא אבדה תקותנו', אפשר להמשיך בריקודי השמחה, הכנה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות. שתהיה פעולה נמשכת, שהפעולות האלה תבאנה את הגאולה.

ה. "מתקדשת" בעבודות האשה בביתה (השלמה)

התלהבות האשה בתיקון המלכות בביתה

היה ענין שלם גדול שלא הגענו אליו: חובות האשה בתוך הבית – שיעור כללי לנשים איך לכוון שכל מה שהיא עושה בעבודות הבית, הדברים הפשוטים מדי יום, הם קשורים למלכות. איך לקשר הכל למלכות ולקבל מזה התלהבות בתוך כלים.

צער גידול בנים, צער עיבור, צער לידה – נצח-הוד-יסוד

יש את הפסוק של קללת חוה – הכל מתחיל מחטאה, כמו שכתוב ב"ארך אפים" – "הרבה ארבה עצבונוך והלנך בעצב תלדי בנים ואל אישך תשוקתך והוא ימשל בך". יוצא מפירוש הרמב"ן שהתשוקה האמתית של אשה, שהיא התשוקה האמתית של בת שבע לדוד, נבחנת על ידי כך שהיא מקבלת ברצון את שלשת הצערים שכתובים קודם בפסוק: "עצבונוך" – צער גדול בנים; "הרונוך" – צער עיבור; "בעצב תלדי בנים" – צער לידה.

בדרך הפנימיות "צער גדול בנים" שייך לנצח – שם "ברא כרעא דאבוה", וחינוך וגידול הילדים הוא נצח אצלנו ("נצח ישראל", הנצחת עם ישראל על ידי חינוך לרוח ישראל סבא).

"צער העבור", ההריון, הוא הוד – "איהי בהוד" (שם יש עבור לשון עברה, "הודי נהפך") – הכרת העובר בבטן האם היא הוד לאשה (כפי שנאמר גם לגבי דדי האשה).

צער הלידה הוא יסוד (פתיחת הרחם, להוליד נשמה טהורה לתוך העולם הזה).

זה מסביר קושיא מפורסמת, למה כתוב בפסוק צער גידול בנים לפני ההריון והלידה. התירוץ הוא שהסדר כאן הוא סדר הספירות – נה"י. אחר כך "ואל אישך תשוקתך" הוא אור חוזר מיסוד, ו"הוא ימשל בך" היינו ש"איהו בנצח" מושל על "איהי בהוד" ברצון האשה המשתוקקת לבעלה ולקיים רצונו ("איזוהי אשה כשרה העושה רצון בעלה") להוליד הרבה ילדים כו'.

קבלת האשה ברצון את הצער

אצל רש"י חלק מהקללה הוא "והוא ימשל בך" ולפי הרמב"ן זה לכתחילה, שמתוך ההשתוקקות שלה היא מקבלת זאת ברצון. הרמב"ן מסביר שהטבע של עבד הוא לברוח מאדונו, ואילו טבע האשה הוא להשתעבד מתשוקה – לקבל את כל הצער מרצון (וכמבואר בחסידות שמכח הרצון בנפש להתגבר על התענוג הטבעי ועד שמסוגל לקבל תענוג מדבר המצער באופן טבעי). אמרנו קודם מלה נגד הפלות, אז עוד יותר רצינו לדבר על "שומר פתאים ה'", שלא צריך לעשות שום תכנון משפחה. התשוקה לדוד של בת שבע היא כל כך גדולה, שמקבלת ברצון לכתחילה את כל צער גדול בנים וצער הריון וצער לידה.

שבע פעולות האשה בבית כנגד שבע הספירות

בכל אופן, זה היה חלק ממכלול של כל מה שאשה עושה בבית לפי הספירות:

קודם כל, לפי שבע הספירות, מה שהאשה היא "עזר כנגדו" למעליותא – עוזרת לבעל בכל דבר, גם בפרנסה, נותנת לו עצות טובות, מוכנה להיות מזכירה שלו – זה החסד שהיא עושה עם בעלה. היא גם מוכנה לנהל חנות כדי לפרנס את הבית, שהבעל ישב וילמד, וכו'.

הבישול שלה – כל בישול הוא תיקון של "אכלה פגה", לא מבושל – הוא בסוד "שלחן בצפון", כנגד הגבורה. זה שהיא מכבסת – מלבנת את החטאים של הבעל ובני הבית, מלבנת את החטא של דוד ובת שבע, של בעלה ושל עצמה – בתפארת, תיקון הבגדים "לכבוד ולתפארת", "בכל עת יהיו בגדיך לבנים", מלובנים. ההתמסרות לגידול הילדים – נצח.

השמירה של טהרת המשפחה והנדה, מטהרת מטומאתה, הוא תיקון "כל היום דוה", הוד. הולדת כמה שיותר ילדים צדיקים – "ועמך כלם צדיקים" – בלי תכנון משפחה, עם תודעת "עד שיכלו כל הנשמות שבגוף", שאז קאתי מר דא מלכא משיחא, ושהילד עצמו הוא משיח, היא תיקון היסוד. הספונג'ה – נקיון הבית היסודי – הוא המלכות, ניקוי הרצפה (זו היתה העבודה, כנראה, של רצפה פילגש שאול, ויש אומרים שדוד לקח אותה כו').

התקדשות אדל בת הבעש"ט – "אש דת למו" ו"אשו" של דוד

כמו שחג שבועות הוא חג של הבעל שם טוב, הוא גם חג של הבת שלו, אדל הנביאה – שלקח אותה מהפסוק "אש דת למו", כמו "מתקדשת מטמאתה", אש התורה, אש של התלהבות קדש (בלי הרס אלא בהגבלה הנכונה) – ודווקא עליה מסופר שתוך כדי הספונג'ה היא היתה נעמדת לומר "קדוש קדוש קדוש" עם המלאכים. "קדוש" היינו אש-קדש, "אש דת למו", ה"מתקדשת".

לגבי ה"מתקדשת" של בת שבע יש תופעה מופלאה: אחרי שהילד הראשון מת כתוב שדוד היה צריך לנחם אותה שהיא תסכים להיות אתו. כתוב שם שהוא דבר עם "בת שבע אשתו", והרד"ק מביא – המנחת שי מצטט ומתפלפל בזה קצת – שיש ספרים שהכתיב במקום "אשתו" הוא "אשו" (ה-ת נעלמת בכתיב, ונמצאת רק בקרי). אצלנו כמוכין לא ככה, אבל זו מסורת שהרד"ק מביא, והפירוש הוא שבאמת היחס שלה אליו היה בבחינת אש, היא היתה האש שלו – בקדושה היא המנורה בת שבעת הנרות שלו (מנורה בגימטריא אש כנודע), רק ש"לא זכו", לא הגיעו ל"ארך אפים" כדבעי. יש אש זרה, אשה זרה, ויש אש קדש – אשתו. אין עוד דוגמה בתנ"ך שהאשה היא "אשו"¹² של הבעל, האש שלו.

אש הקדש של אדל, "אש דת למו", הופיעה כאשר היא נקתה את הבית ועמדה לענות קדוש. זו הדוגמה הכי יפהפיה של התלהבות קדש בתוך כלים של עבודות בית.

פעולות האשה הצבוריות לתיקון המלכות

כמוכין לא רצינו להסתפק רק בהסבר העבודות בגשמיות בממד הרוחני גרידא, אלא לשייך את הכל לתיקון המדינה, איך מכבסים את המדינה, מבשלים אותה, עושים בה ספונג'ה, מגדלים את הילדים שלה, שומרים על הנדה שלה וכו'. בהוד, שמירת הנדה, כלולה גם הצניעות. הנצח הוא חנוך ילדים בכלל, להתמסר לילדים שילמדו תורה. אבל צניעות הבנות, "איהי בהוד", כלולה בהוד – חלק מטהרת המשפחה.

ובקיצור: הקמת ארגון של נשים לעזור לארגון המקביל של גברים – ואולי העזרה הופכת להיות העיקר – היא החסד. לעזור למישהו היינו להיות יד ימין שלו – עזרה לבצע את הענינים שלו, לא הענינים שלה (החסד הוא לפני משורת הדין, לפני, מעל ומעבר למה שחייבים). הוא מביא את חומר הגלם הביתה, והיא מבשלת; הוא מלכלך את הבגדים שלו והיא מכבסת וכו'. את כל השאר אפשר עם קצת דמיון לשייך היטב לתיקון המדינה.

¹² "אשו" = רבקה (הנקודה האמצעית של תריג), אשת יצחק אבינו, בחינת גבורה ואש, השרש בין האבות של דוד, בסוד בנין המלכות מן הגבורות. הוסבר לעיל שרבקה היא "טובת מראה" ובת שבע היא "טובת מראה מאד". רבקה – "טובת מראה" (י פעמים מהיטבאל); בת שבע – "טובת מראה מאד" (הוי' פעמים אל הוי') = 4 פעמים תריג (ממוצע, כאשר רבקה היא הנקודה האמצעית של תריג כנ"ל).

הג"ר של האשה בבית – אמונה, שבת ויום טוב

בכל אופן, זה בת שבע של המדות – צריך גם את המוחין. במוחין החכמה והבינה הם מה שדברנו על שבת. שבת היא חכמה, קדש, ויום טוב הוא מקרא קדש. האיש הוא ימי החול והאשה היא השבת והחג – יש תמיד מצות הכנסת אורחים, אבל עיקר המצוה היא בחגים (למשל כעת, בחג שבועות), כמוסבר גם בשכינה ביניהם. קבלת אורחים היא בחינת יום טוב, הבינה, והשראת קדושת שבת – ליל שבת קדש – החכמה.

שלש המצוות של האשה שתמיד אנו ממקמים כנגד חג"ת כאן נמצאות במקום אחר – שבת, נר שבת, בחכמה; הכשרות עדיין בצפון, בישול; טהרת המשפחה שבמבצעים היא בתפארת, כאן יותר פשוט – בהוד, "הודי נהפך עלי", "כל היום דוה", "הצנע לכת" (תיקון חוש ההילוך).

גבוה מהכל, הכתר, הוא מה שהאשה משרה את האמונה בבית – כמבואר באריכות בהקדמת שכינה ביניהם, ש"איהו אמת ואיהי אמונה". כל האמונה ובטוי האמונה בתפלה הוא הכתר שלה.

האשה היא האמונה, היא השבת, היא יום טוב. זה הג"ר. אחר כך הז"ת הם דברים מעשיים, כמו בתיקון המדינה שהג"ר עקרוניים והז"ת מעשיים. כמובן שבמדינה שבת היא שמירת שבת – אם תהיה שמירת שבת כאן כנראה תהיה סמכות התורה (החכמה בתיקון המדינה), ואפשר לומר שסמכות התורה מתחילה משמירת שבת צבורית. שלמות הארץ, העם והתורה קשורות לפי זה לחגים (שלמות העם – פסח; שלמות התורה – שבועות; שלמות הארץ – סוכות).

בכל אופן, זה פרצוף שלם – שבהתחלה חשבנו שכל השיעור יהיה עליו, ולסיכום:

כתר

אמונה (תפלה)

בינה	חכמה
יום טוב (הכנסת אורחים)	שבת
גבורה	חסד
בישול	"עזר כנגדו"
	תפארת
	כיבוס
הוד	נצח
טהרת המשפחה	גידול הילדים
	יסוד
	לידת הילדים
	מלכות
	נקיון הבית